

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

N:r 30 (813)

LÖRDAGEN DEN 26 JULI 1902.

15:DE ÅRG.

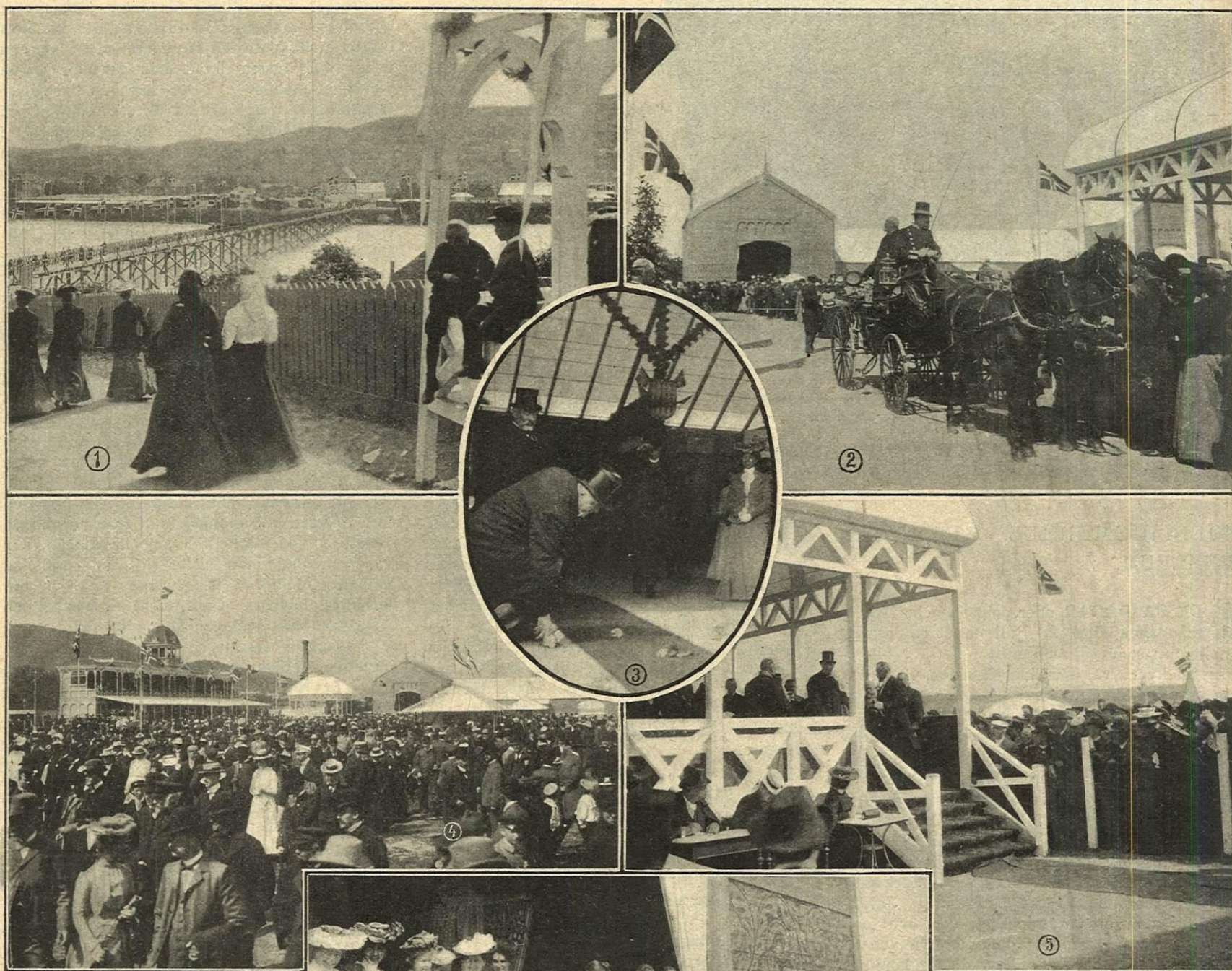
PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:
IDUN ..... KR. 6:—
IDUNS PRAKTUPPLAGA ..... » 8:—
IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:—
IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—

UTGIFNINGSTID:
HVARJE LÖRDAG.
LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE

REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:
FRITHIOF HELLBERG
TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3.
REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.

BYRÅ OCH EXPEDITION:
KLARA S. KYRKGATA 16, 1 TR.
ÖPPEN KL. 10—5.
ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.

KOMMISSIONÄRER
ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL-
DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR.
STOCKHOLM
IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.

1. ENTRÉN TILL UTSTÄLLNINGEN.
2. KONUNGEN ANLÄNDER TILL UT-
STÄLLNINGSPLETSEN.
3. KONUNGEN UPPSAMLAR DE
BLOMMOR, SOM DE UTSTÄLLINGS-
BESÖKANDE STRÖ FÖR HANS
FÖTTER.

4. FOLKLIF PÅ UTSTÄLLINGS-
PLATSEN.
5. KONUNGEN UTDELAR HEDERS-
PRISEN.
6. FRÅN DAMERNAS LÅKTARE UN-
DER PRISUTDELNINGEN.

FRÅN KONUNG OSCARS NORSKA RESA. BESÖKET Å TRONDHJEMSUTSTÄLLNINGEN.

FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

SOFIA GUMÆLIUS I SITT MOTTAGNINGSRUM PÅ NYA ANNONSBYRÅN.
FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

SOFIA GUMÆLIUS. ETT 25-ÅRS-JUBILEUM.

I DESSA DAGAR eller, närmare bestämt, måndagen den 28 juli firas ett affärsjubileum, som till och med i detta jubileernas tidevarf väl förtjänar beaktas, då det i sig rymmer den nu kvartsekellånga historien om en sällsynt dugande *kvinnogärning* på ett område, där man än i denna dag ingalunda är van att möta kvinnlig företagsamhet och energi på ledarplatserna. Det är fröken *Sofia Gumælius*, den kända innehafvarinnan af Nya annonsbyråns härstades, som då kan blicka tillbaka på en 25-årig framgångsrik verksamhet — en verksamhet som fört henne i beröring med och gjort hennes namn tacksamt skattadt inom hela vår tidningsvärld. Ja, äfven för den stora allmänhet, som sent och tida anlitar pressen för tillkännagifvanden af allehanda slag — och hvilken dödlig kommer väl i våra dagar icke *någon* gång i sitt lif i det predikamentet! — är den tjänstvilliga och pålitliga mellanlänk mellan tidningarna och annonsörerna, som i dagligt tal nämnes Gumælii annonsbyrå, väl bekant. Det är således en i ordets vidsträcktaste mening populär institution, det här är fråga om.

Sofia Lovisa Gumælius är bördig från Örebro och dotter af den framstående pedagogen d:r O. J. Gumælius och hans maka, född

Wester — båda nu afidna. En broder till Sofia Gumælius är den kände tidnings- och försäkringsmannen direktör Arvid Gumælius, och det var på hans tillskyndan, som systemen först, den 28 juli 1877, i ett enda litet rum i huset n:r 1 A vid Myntgatan grundade den annonsaffär, som sedan genom innehafvarinnans energi och oafslätliga omtanke efter hand utvecklats till den omfattande, vi kunna godt säga världs-affär (ty i alla länder äfven hinsidan oceanerna har Nya annonsbyråns förbindelser och agenter), som nu inrymmer sitt hufvudkontor i en ståtlig och tidsenlig affärsvåning 1 tr. upp i det Adelsvärdshuset n:r 2 Drottninggatan, med en personal af 27 personer, samt dessutom sedan ett tiotal år äger filialer i Göteborg och Malmö, af hvilken den senare sysselsätter 8 biträden.

Jämsides med denna så högt uppdrifna affär har fröken Gumælius emellertid funnit tid och krafter att grunda och utveckla ännu en betydande affärsaffin, den i fackkretsar välanskrifna firman för boktryckerimaskiner och utensilier Gumælius & Comp., som har sina lokaler i bottenvåningen af samma hus som annonsbyråns.

Själ en föregångskvinna och en föresyn för sitt kön, har fröken Gumælius städes ådagalagt ett varmt och handlingskraftigt intresse för alla frågor, som sammanhånga med dess utveckling och sociala lyftning. I sin egen

affär använder hon uteslutande kvinnliga biträden, och genom humanitet och praktisk omsorg om deras intressen har hon förstått att vid sig fästa deras tacksamma tillgifvenhet. I Kvinnoklubben, bland hvars grundare hon är, bestrider hon sedan många år viceordförandeskapet, och i den i våras nybildade Föreningen för kvinnans politiska rösträtt fungerar hon som skattmästare. Dessutom är hon medlem af Publicistklubben, i hvars samkväm hon är en flitig och alltid gärna sedd deltagare.

Visst är, att när fröken Gumælius nu går att fira 25-årsdagen af Nya annonsbyråns grundläggande med en fest, till hvilken hon inbjudit medarbetare, affärsvänner och pressrepresentanter, hon med välförtjänt tillfredsställelse kan blicka tillbaka på en ovanligt dugande lifsgärning, till hvars lyckosamma fullföljande ännu under många och långa år vi på hedersdagen hyllande önska henne alltjämt lika friska och ungdomliga krafter!

SKANDINAVIENS ERKÄNDT FÖRNÄMSTA MODEBLAD ÄR IDUNS MODETIDNING, som för helt år kostar endast 5 kr. för planschupplagan, 3 kr. för den vanliga upplagan.

NÅGRA ORD MED ANLEDNING AF FRÅGAN OM KVINNORNAS RÖSTRÄTT. FÖR IDUN AF MATHILDA LANGLET.

ÄFVEN UTAN att vilja förskaffa kvinnorna eller ens önska dem något politiskt inflytande, skulle man dock vara frestad att af allt hjärta instämma i förslaget att också till dem utsträcka förmånen att medelbart få deltaga i lagstiftningsarbetet. Kanske den allmänna rösträtten då skulle kunna tillförsäkra dem rösträtt också i hemmet — det är här frågan blott om de gifta kvinnorna. De ogifta äro ju fullkomligt myndiga och fria att bestämma öfver sig själfva och sina tillhörigheter. Den myndiga dottern, som ärfver en tant eller onkel, har rätt att använda detta arf hur hon behagar, men barnens omyndiga moder, som ärfver sina föräldrar, har ej, utan mannens lof, rättighet att taga af detta arf ens så mycket som för att köpa sig ett par handskar! Detta skulle för öfrigt ej så mycket betyda — man kan ju invända, att det blott i ytterst sällsynta fall förekommer, att mannen nekar sin hustru hvad hon för sin person verkligen behöver. Det har sin betydelse förnämligast däri, att det är ett utslag af och alltjämt underhåller den föreställning, att i äktenskapet mannen är numro ett och hustrun numro två — i verkligheten ofta nog kanske får bli numro tre eller fyra. Sådant kan ju alltid inträffa, liksom understundom det omvända förhållandet, men det vidriga däri förökas betydligt af att det är *lagstadgadt*. Mannen är myndig, hustrun är omyndig inför lagen. Han har oinskränkt rösträtt i hemmet; hon har ingen alls — se där hela saken.

Vid allt som i denna sak blifvit taladt och skrifvet, har åtminstone jag aldrig sett någon antaglig förklaring på, hvarför kvinnan skall i äktenskapet vara mera tillbakasatt än mannen. Man utgår visserligen från det antagande, att mannen är familjens försörjare. Men är då hustruns arbete inom familjen af så mycket ringare värde än mannens? Skulle det, att bestrida omkostnaderna för familjen vara normen för uppnående af främsta platsen i familjen, då skulle i hvarje äktenskap, där en obemedlad man gifter sig med en flicka, på hvars medförda förmögenhet familjen underhålls, hustrun också blifva numro ett och betraktas som sådan. Men det får hon ej, ty i samma stund hon gifter sig, är hon omyndig. Förut var hon myndig, eller skulle blifva det yid 21 års ålder; nu blir hon det ej, om hon ock blir gammal och grå, eller — ej blir änka. Då är hon med ett slag berättigad att sköta både sig själf och andra, sin förmögenhet, sina affärer, är röstberättigad inom kommunen, kan förvalta både gods och gårdar — i sanning en förvånande metamorfos! Lika kvickt och behändigt, som hon

Ett verksamt skönhetsmedel är det nya toilettpreparatet »Azymolvinaigre» genom dess inverkan på hudåkommor, ekzem, reformar, finnar, hudrodnader, pormaskar, skäggsvamp m. m. Mot *hufvudvärk* och dåsigheit är »Azymolvinaigre» ytterst uppfriskande och behagligt. I tvättvattnet och vid bad är »Azymolvinaigre» för muskel- och närvsystemet samt för huden utomordentligt välgörande. Tillverkas under läkarekontroll vid F. Pauli's fabrik, Stockholm.

Den friskaste och angenämaste är F. Pauli's ELECTA-Eau de Cologne. Prisbelönt London, Wien, Paris, Köpenhamn, Chicago, Stockholm m. fl. har F. Pauli's Electa-Eau de Cologne tillvunnit sig kännarens odelade bifall.

genom vigselformuläret förvandlades från en fullödlig personlighet, i hvars händer med fullt förtroende kunde läggas en vidsträckt bestämmanderätt, till en alldeles ansvarslös och nästan opersonlig varelse, lika raskt återfick hon vid sin makes sista andedrag alla de rättigheter hon genom giftermålet — jag hade så när sagt »förverkat» — förlorat, måste man väl säga. Kan något mera orimligt tänkas?

Hvarför skall gift kvinna vara omyndig? Det enda svar man får, som egentligen är värdt att bemöta, är detta: familjen måste hafva ett öfverhufvud. Ty det ofta framdragna, att hustrun af familjeplikter skulle hindras att sköta embeten och sysslor, att hon ej skulle »förstå» affärer m. m., gäller ej här. Det är nämligen nu ej fråga om likställighet på arbetsfältet eller på lefnadsbanor — detta är en helt annan sak. Här gäller det blott likställighet mellan två människor, som »inför Gud och denna kristliga församling» förbundit sig att vara »icke tu, utan ett», och där den ena således ej skulle eller borde hafva försteget. Ty huru skulle de kunna vara »ett», dessa »tu», när den ena är myndig och den andra omyndig, den ena ansvarig och den andra oansvarig inför lagen? Det är icke gärna möjligt på annat sätt, än att den ena afsäger sig sin personlighet och helt och hållet uppgår i den andra. Ja, säger man, och det skall hustrun göra. Hvarför skall hon det? Jo, för det att familjen måste hafva ett hufvud.

Godt. Är det då säkert, att mannen alltid är den mest passande att vara detta utmärkte hufvud? Och att han icke ofta nog skulle hafva godt af en förständig hustrus råd och biträde? Man kan invända, att när hustrun är klok och förständig, utesluter mannen henne icke från sitt förtroende; kan så vara, men då gör han det alltid af sin stora godhet och utan någon hennes förskyllan eller värdighet. Man invänder också, att en klok hustru nog förstår att skaffa sig inflytande. Visserligen, men nog måste det ske med förstärkta medel.

Emellertid är det dock icke sådant det närmast gäller: omständigheternas makt är stor, och få äro de, som med framgång kämpa däremot. Det är den moraliska verkan af den gifta kvinnans omyndighetstillstånd, som alltför litet beaktas. Äfven i det lyckligaste äktenskap, det lugnaste familjelif, utöfvas det ett inflytande, som hos makarne snedvrider uppfattningen af hvarandra. Alldeles outtaladt, kanske aldrig ens fullt medvetet, känner den ene alltid sin öfverlägsenhet, plågas den andra af att alltid sättas i andra rummet. Barnen, om de aldrig så högt älska sin mor, se dock alltid i henne en personlighet af ringare kaliber än fadren, än de själfva. Skulle stridigheter uppkomma, kan den myndige sonen eller dottern alltid säga: »jag vill», eller »jag vill inte», medan modren måste säga: »jag får», eller »jag får inte.» Och helt säkert skulle ett lyckligt äktenskap vara ändå lyckligare, om makarne visste med sig, att de voro jämnpelade och inför lagen jämnställda, och icke såsom nu den ena »någon» och den andra »ingen».

Strider och tvister uppstå alltid — måste uppstå mellan människor, som utan eller med närmare kännedom om hvarandra skola dela allt i lifvet, både ljuft och ledet, men icke är det antagligt att de skulle blifva flere, om både man och hustru voro myndiga och som människor lika berättigade. Tvärtom. Det kanhända oklara, men dock alltid befintliga medvetandet om den olika ställningen i medborgerligt afseende retar ofta nog den ena

till öfvergrepp, den andra till onyttigt och därför hänsynslöst uppror. Man må besinna, att i den civiliserade världen den gifta kvinnan är den enda varelse, som, utan att vara idiot eller vansinnig, icke vid mogen ålder är myndig, den enda, som aldrig har makt att säga: »jag vill» eller »jag vill inte».

Naturligtvis kunna många invändningar göras; dock torde de utan svårighet kunna bemötas. En af de viktigaste är måhända den, som antagligen kommer från många läppar: Är hustrun myndig, kan hon ju utan mannens vetskap både göra affärer och göra skulder. Mycket sannt, men det kan ju mannen nu göra utan hustruns vetskap, och det hvarken klagat man eller förundrat sig öfver. Godt, säger man, men huru skall hustrun förstå sådant? Nåja, icke alla män förstå det heller, det ser man dagligen exempel på, men ej heller detta klagat man öfver. Och huru kommer det sig, att en kvinna som änka skall »förstå» en myndig persons ställning bättre, än hon gjorde som gift?

Det enda, som med fog kan invändas, är att större stridigheter i hemmet och större förvecklingar utåt skulle kunna uppstå, om både man och hustru voro myndiga och kunde hafva hvar sin vilja. Emellertid är nog detta ej så farligt. I många familjer finnas ju myndiga döttrar, och af de många olyckor, som, på den tiden frågan om kvinnans myndighet utagerades, däraf förespåddes har veterligen ingen blifvit allmänna bekant. Säkertligen skulle äfven gift kvinnas myndighet utfalla lika godt, och om mannen vet, att hans hustru är hans jämlike och en person, som man måste räkna med, så bör väl detta snarare öka än minska förtroendet makarne emellan.

Svårast träffar oss kvinnor den anmärkningen, att så många kvinnor äro tanklösa, okunniga i det praktiska lifvets förhållanden och skulle genom begagnandet af de fri- och rättigheter, myndigheten medför, kunna göra både sig och sin familj olyckliga. Men därtill kan svaras, att det är precis — alldeles precis — samma förhållande med många män, och dock tänker ingen på att framtaga dem deras fri- och rättigheter, fastän hos dem förekommer ofta nog också tillägget af ett utsväfvande lif, som säkert är en ganska dyrbar »affär». Äfven kan här till svaras, att kvinnorna, när de veta, att de som gifta fortfarande äro myndiga, då rikta sin utbildning på mera praktiska och allvarliga ting, liksom att männen, när de veta, att de i hustrun måste se en person, som har något att säga äfven utanför köket och barnkammaren, salongen och middagsbjudningarna, då kanske också mera uppmärksamma tänkande och dugande kvinnor, i stället för att fjäsa tanklösa modedockor.

Jag hoppas att ingen måtte taga detta som en uppmaning till strid mellan makar eller en fordran på för de gifta kvinnorna mera utrymme i de praktiska lifvet. Ty så är det icke menadt. Det är helt enkelt ett uttalande af hvad jag med visshet vet att många tänka och ännu flere borde tänka, och en fordran på »likställighet» endast och allenast i människovärdet.

Jag hoppas också, att man förstår att hvad här blifvit anfördt, icke gäller de, tyvärr allt för få, lyckliga äktenskap, där det aldrig är fråga om »mitt» och »ditt», utan blott om »vårt». För dessa lyckliga är här intet att hämta, men det är ju »de kränka, som behöfva läkare», icke de friska.

Kungl. Hofboktryckeriet Iduns Tryckeri Aktiebolag

12 Stora Vattugatan 12

Affärstryck

såsom Aktier, Obligationer, Pris-
kuranter, Cirkulär, Plakat, Affischer,
Fakturor, Räkningar m. m. m. m.

FÖRSTKLASSIGT ARBETE!

BILLIGA PRISER!

DET VÄLSIGNADE REGNET! EN
LITEN SANN HISTORIA FRÅN
HUFVUDSTADEN AF HENRIK WRANÉR.

FRUARNE Adelaide Hassellöf och Heliodora Björkeröth hafva i ett oändligt antal år varit de sätaste mostrar i världen. I den gård, där de båda bo vid Fiolflickaregatan, har man kallat dem David och Jonathan, ja, till och med de siamesiska tvillingarna, fast de då äro betydligt rörligare än dessa senare.

Deras glödvarma vänskap begynte redan medan deras män lefde. Och kanske, om allting skall läggas ihop och summeras, som fru Björkeröth ibland uttryckte sig, efter hon var en beläst kvinna, var det just gubbarnes många små fel och brister, som både födde och gödde den vänskapen. Ty när fru Adelaide jämrade förtalde, huru benägen hennes äkta hälft var att klappa alla snutfagra flickor under hakan, bjöd fru Heliodora ögonblickligen öfver. Se, hon kunde framlägga skil- dringar af ett martyrskap, som aldrig ett jordiskt kvinnohjärta anat. Ingen kunde nämligen föreställa sig hurudan Björkeröth tedde sig, när han kom hem en tidig morgontimme med sex, sju toddar i sig och den stukade hatten bakvänd på sig.

Och så gråto de sata systrarne samman och så togo de sig en kopp med dopp.

Nej, inte en, utan många, många koppar och många, många doppar. Så många att man i gården påstod, att kaffehandlaren på hörnet just i följd af deras kaffejuntor kunnat bygga sitt hus med fyra våningar i stället för tre, som han först tänkt.

Gubbarne hade längesedan gått till ett lugnare lif från toddar och töser, men vänskapen mellan de efterlevande ankorna blef allt starkare. De träffades nästan dagligen för att tala om gammalt och nytt och dricka kaffe. Salig männens fel och deras egna förtjänster voro ett outtömligt samtalsämne. Och allt hvad de sagt, när han kom för sent hem och när han hade stått och kikat öfver gatan på justitierådets nya barnflicka — åh, det var en guldåder, som aldrig skulle eller kunde sina.

Båda svärmade de för general Sven, båda afgudade Arvid Ödman och »Lunkan» och hade en helig fasa för Branting, som en dag »skulle komma och ta hvad de ägde och fördela det bland socialisterna.»

Och så var där en sak till, som knöt dem allt närmare samman. Unge Alexander Augustinus Hassellöf, som var en lofvande yngling och tjänstgjorde som volontär å ett kontor, som hade utrikisk korrespondens och där han skulle få »en grym aflöning» efter profåret, tyckte i likhet med sin saliga pappa synnerligen om att se på fagra flickebarn. Det gjorde inte hans mamma någon sorg, därför att han isynnerhet tyckte om att se på Cor-

(Forts. å sid. 478.)

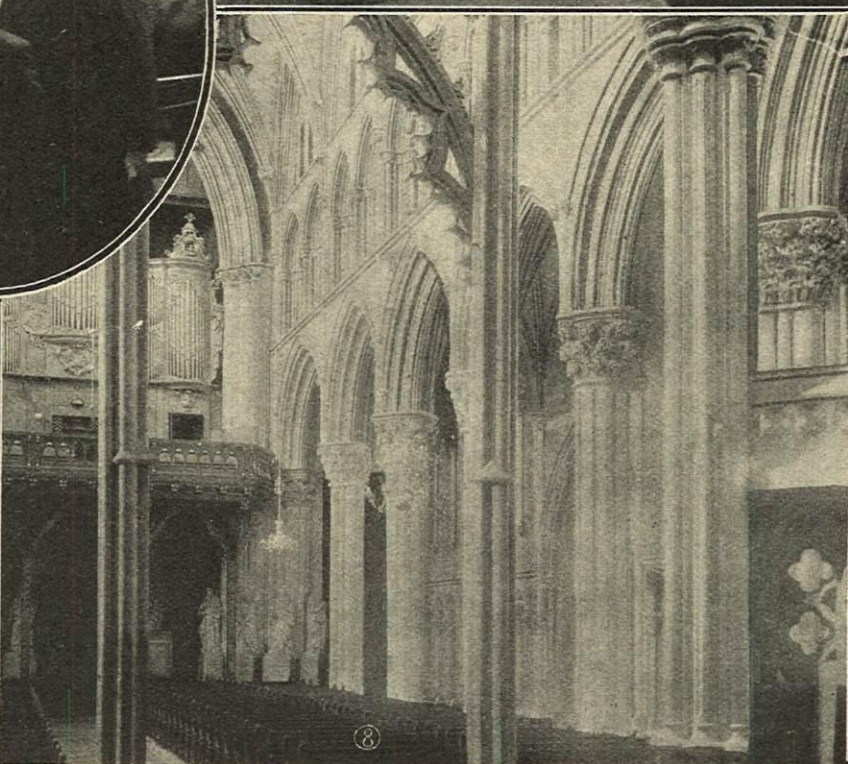
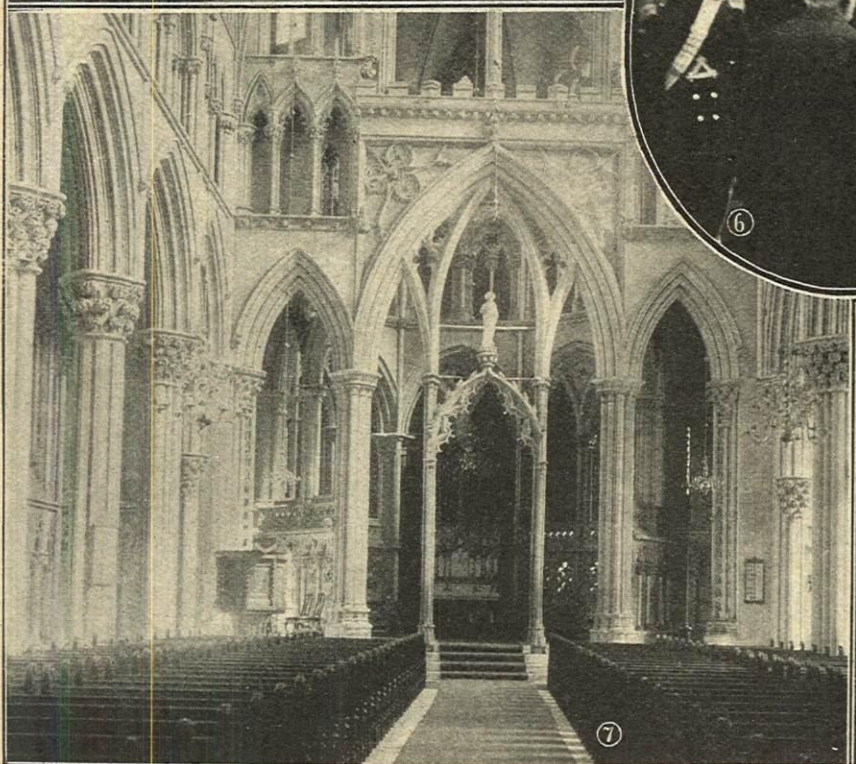
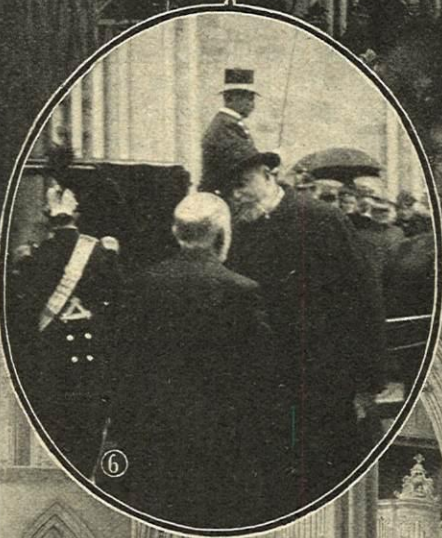
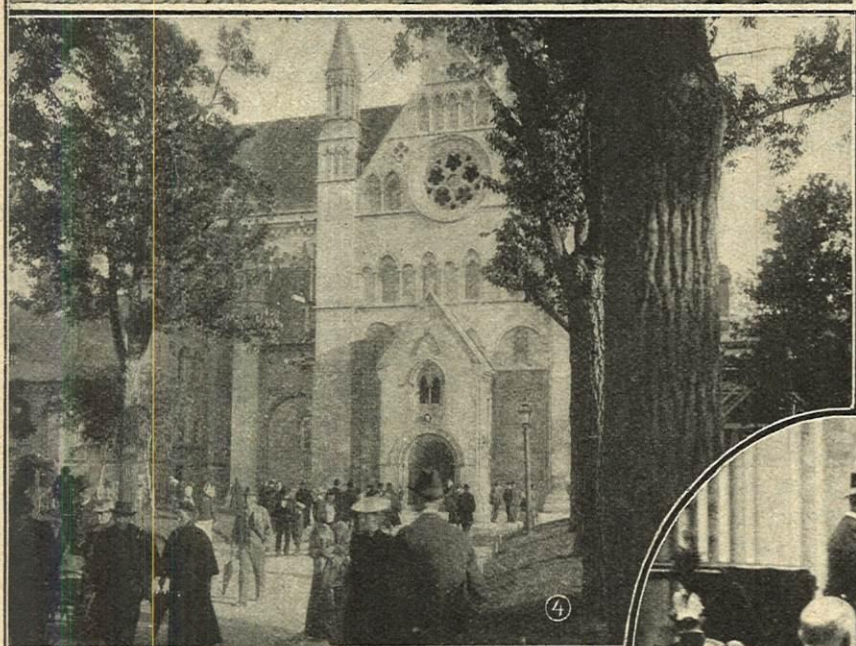
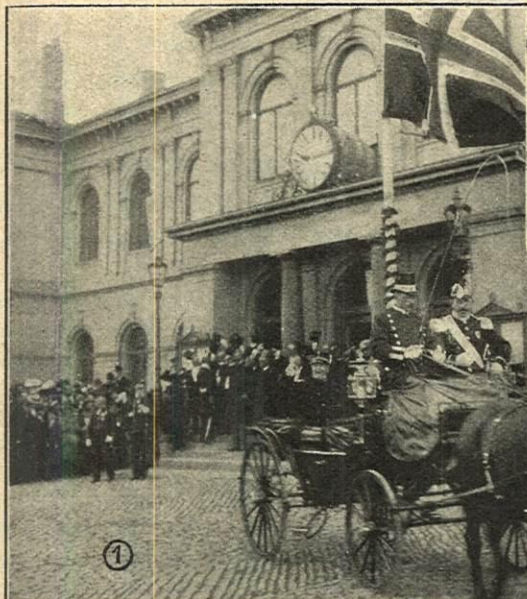

FRÅN KONUNG OSCARS NORSKA RESA.

BESÖKET I TRONDHJEM.

FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

1. ANKOMSTEN TILL TRONDHJEM.
2. UTANFÖR RESIDENSET.
3. DEN NYA, AF KONUNGEN INVIGDA FRIMURARLOGEN.

4. TRONDHJEMS DOMKYRKA.

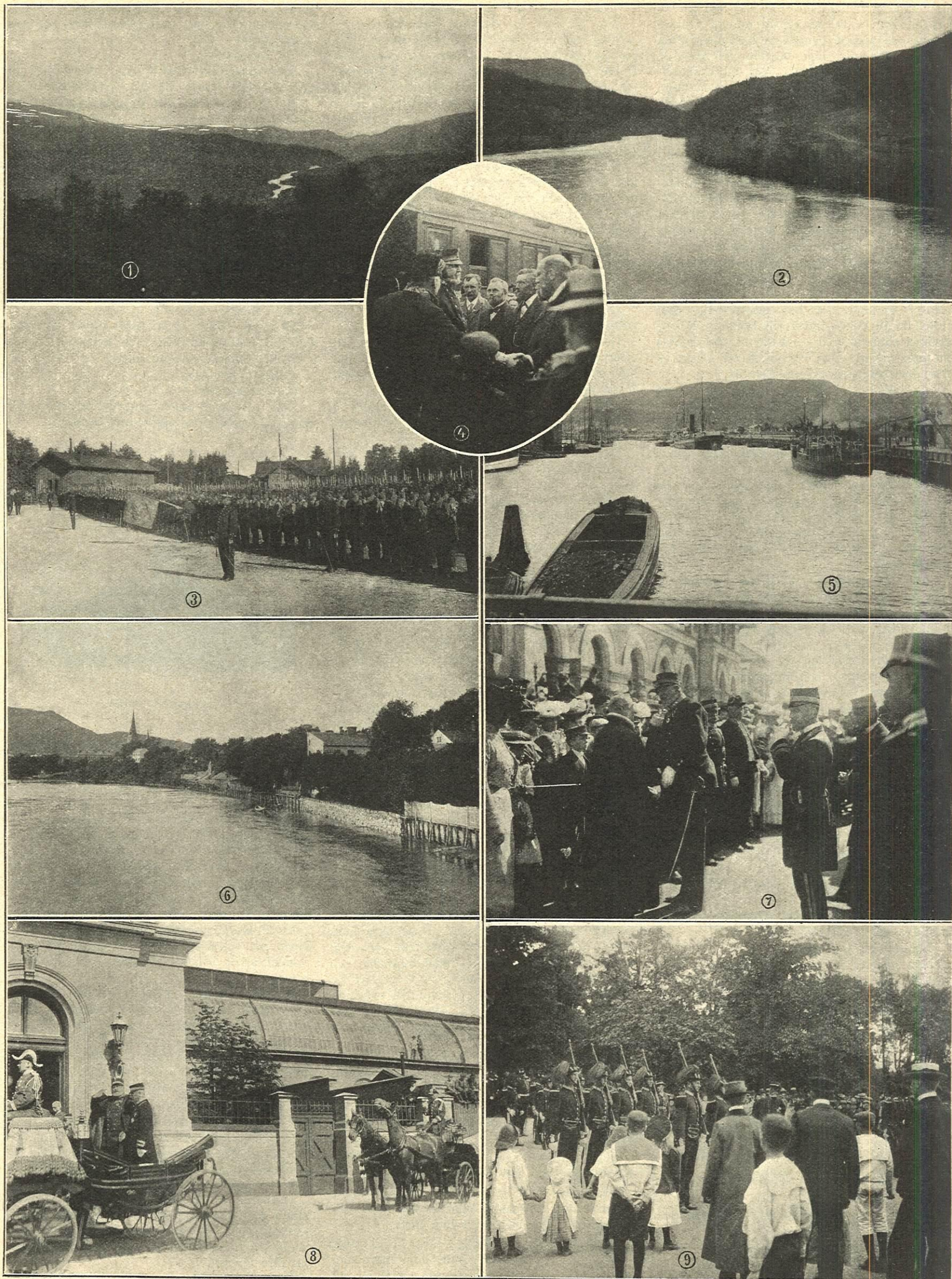
5. KONUNGEN ANLÄNDER TILL DOMKYRKAN.

6. KONUNGEN TACKAR DOMKYRKO-ARKITEKTEN CHRISTIE.

7. KORET I TRONDHJEMS DOMKYRKA.

8. UTSIKT FRÅN KORET MOT ORGEL-LÅKTAREN.

FRÅN KONUNG OSCARS NORSKA RESA. DIVERSE BILDER FRÅN DET KUNGL. EXTRATÅGET OCH ANKOMSTEN TILL KRISTIANIA. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

1. UTSIKT ÖFVER MERAKERDALEN. 2. UTSIKT ÖFVER STJÖRDALSELVEN. 3. ÖSTERDALENS LINIE- OCH LANDTVÄRNSBATALJONERS PARAD FÖR KONUNGEN. 4. KONUNGEN SAMTALAR MED NORSKA ODALMÅN VID EN AF STATIONERNA. 5. FRÅN HAMNEN VID TRONDHEJEM. 6. UTSIKT ÖFVER TRONDHEJEM FRÅN UTSTÄLLNINGSPLATSEN. 7. KONUNGEN HÅLSAR PÅ BISKOP HILLE VID HAMARS STATION. 8. ANKOMSTEN TILL KRISTIANIA. 9. VAKTPARADEN VID KUNGL. SLOTTET I KRISTIANIA.

nelia Anastasia Björkeroth. Det gaf ju de båda mödrarna anledning till många snackestunder och många gemytliga kaffetårar utom de rörelsens tårar, som de göto, när de sågo »de unga tus med hvar dag mera snabbt spirande kärlek» — som Cornelias mamma älskade att uttrycka sig i mera hänfödda ögonblick. Tänk om deras barn skulle slå sina påsar samman och bygga bo! Tänk sådana svärmödrar de båda barnen skulle få! Hvilket idealiskt lif! Helst båda hade nog af denna jordens goda, det Hassellöf samman-skrapat genom hästhandel och skogsköp lik-som Björkeroth genom en för resten mycket ansedd och aldrig förtalad pantlåneinrättning i Trosagatan. Och de hade klart för sig, att deras barnbarn skulle ha de sötaste kostymer, när de gingo att leka i Kungsträdgården.

Oooh!!!

Nu i sommar det här märkvärdiga året skulle de ju också flytta till landet. Naturligtvis i samma villa — både för de gamlas och ungas skull. Och värstoket var öfver, så att endast mattpiskningen återstod.

Fru Hassellöf skulle ha ut gångkläder och mattor redan på måndagen, men när hennes Britta kom ner på gården, var den fullsatt med streck: någon annan hade varit tidigare uppe än hon. Så gick det nästa dag också. Det här var ett elände!

Men Britta var fiffig. På kvällen, när de andra plockat in sina »grejor», gick hon ner och hängde upp sina streck. Och både husmor och tjänarinna gnuggade sina händer öfver den lyckade listen — att ej säga det lyckade strecket.

Tio minuter efteråt kom fru Björkeroths Tilda ner och skulle se, om där var ledigt att börja hänga upp streck. Åh! Hade inte någon usling varit där redan! Och hon sprang upp till sin matmor, och denna gick fräsande som en katt in till fru Ek, som haft »hängkläder» om dagen, och frågade, om det var meningen att ingen annan människa skulle få gagn af gården än hon! Och fru Ek svarade godmodigt, att där inga streck funnes, som tillhörde henne, utan att det var fru Hassellöfs Britta, som hade passat på redan, när det vädrade togs ner.

Men fru Björkeroth gick skyndsamt ner till sin väninna och sa, att Britta kunde visserligen vara en bra tös — utom det att hon allt promenerade med gardister ibland — men att hon ändå inte finge lof att göra helt och hållet som hon ville.

»Hvad har hon gjort?» sporde fru Hassellöf häpen.

»Hon har tagit gården till i morgon! Kan du tänka dig? En sådan — —»

»Ja, det vet jag väl.»

»Men jag ska ju ha den — hela min linnetvätt ligger i tvättstugan. Och jag sa ju i förrgår, eller kanske i går, att jag behöfde den alldeles nödvändigt. Och du vet att jag står vid mina ord som en tiggare vid sina påsar.»

»Det — det lade jag inte märke till.»

»Ja, så vet du det nu! Och då — —»

»Jag vet inte, hvarför jag inte ska ha rätt att ha gården, när jag har »streckat» där. Du är väl inte drottning i huset? I fjor gaf jag efter för dig på samma vis — och så kom det regn, och jag fick aldrig ut mina kläder och malen åt opp — — — ja, jag säger inte hur mycket. I år ger jag inte efter. Dina linkläder kunna godt ligga öfver en dag.»

»Och detta säger du till mig! Åh! Och den har man gått och proppat fyrkantig med kaffe och bullar och vin och tårta! Men nu är det slut, sa tjufven, när han stal dörren. Ajöss med henne!»

»Skall du verkligen ta en sådan småsak så hett? Snälla Heliodora!»

»Jag skulle ge efter!! Får jag gården? Ja eller nej?!»

»Nej!» svarade fru Hassellöf mildt, men bestämt.

Den andra rusade ut och slog dörren igen efter sig, så att fönsterrutorna skallrade. Men om ett ögonblick stack hon in hufvudet och fräste som en liten sommarfödd katt.

»Och din pojke kan bara försöka att få se en skymt af Cornelia — jag ska vrida om potatisnåsan på honom.»

Och så försvann hon. Det var hög tid, ty fru Hassellöf var visserligen lugn och blid, men hon tålte inte, att man chikanerade hennes Alexander Augustinus, minst hans näsa. Det var nämligen »hans Akilleshäls», som fru Björkeroth en gång så poetiskt uttryckt sig.

Den kvällen var det förstämning i båda familjerna.

Alexander rusade med tre trappsteg i taget upp till den våning, där Cornelia ofta om kvällarne brukade vänta honom för att de två skulle i allsköns ärbähet få sig en liten promenad. Men hans ringning hade till följd, att han höll på att falla baklänges och bryta halsen af sig som profeten Eli i världen. Ty i dörren stod ej den ljuftva Cornelia Anastasia, utan hennes mamma, som hänleende sa:

»Ni går visst vilse, snälla ni — gården är er! Var så god och håll er där och kom inte nosande hit opp!

Alexander trodde, att han vunnit villan på pressens lotteri eller fått solstyng. Och han gick ner till sin mamma. Där fick han besked.

»Men är hon tokig! Ska hon skilja mig och Cornelia åt för sina usla trasor.»

»Om jag skulle ge efter för din skull?» menade fru Hassellöf tveksamt.

»Inte! Det finnes flera flickor än Cornelia. Jaha, det finns det!!!»

Oppe i våningen ofvanpå snyftade Cornelia, så att man kunde bli sjuk af att bara höra det. Men fru Björkeroth gick fram och tillbaka på golvet, knäppte med fingrarna och sa, att hon hade sin dotter rent för kär för att ge henne ett sådant afskum till svärmor, och förklarade bestämt, att Cornelia inte skulle försöka att smyga sig ut. Och så reglade hon alla dörrar.

Genom köksfönstren bombarderade Britta och Tilda hvarandra, den ena med potatis-skall och den andra med sillben. Och den ena räknade opp allt ondt, som sades om den andra, och denna i sin tur släppte snackehjulen lösa.

Hela gården var i uppror och alla köksfönster öppna. Åh, det var ett lif!!!

Alexander gick ut och dref i hopp att kunna få en biljett nedkastad eller få se sin Cornelia. Förgäfvess! Utledsen kom han hem.

Efter en natt af osägliga tårar hos de unga och hotelser från de gamla kom morgonen. När Alexander tidigt drog upp gardinen och försiktigt spejade bort åt fönstret till Cornelias

sofrum, gaf han till ett glädjerop. Visserligen hade han inte sett henne, men han såg något annat.

Det ösregnade.

Åh, välsignade regnskur!!! Nu skulle de två älskande få sitt på det torra! Jojomen!!

Men ni skulle ha sett de båda gamla väninnornas min dagen därpå, när sol lyste och en tredje hade hängt streck i vägen för båda två. De »surade» i en timme, tinade opp nästa, nickade till hvarann vid middagstiden och hade kaffejunta som vanligt vid 6-tiden.

Och när Alexander kom på kvällskvisten och ringde, var det Cornelia själf, som öppnade. Och när han sa:

»Åh, fröken Cornelia!»

Så blef hon mycket röd om kinderna. Men eftersom det inte syntes i den skumma tumburen, suckade hon och sa:

»Oh, herr — — —»

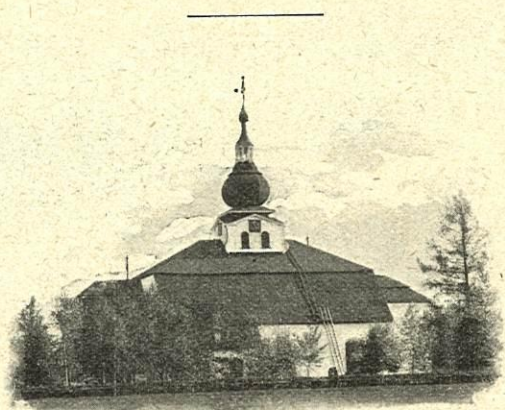
Men mer hann hon inte säga. Ty med ens dök Alexander fram och hviskade:

»Aldrig mer en sådan natt!»

»Näaj!» sa hon.

Och så kysstes de.

Och i dörren stodo fruarne Adelaide och Heliodora och gråto sällhetens tårar.

LEKSANDS KYRKA.

BLAND KULLOR OCH MASAR.
SOMMARBILD FRÅN LEKSAND
AF GERDA MEYERSON.

BING-BÅNG! Bing-bång! Klockorna i den gamla klockstapeln bland björkarna på kyrkvallen ringa in helgen med långa klämtande slag. Det är midsommaraften, det är sommar med grönskande ängar, med åkrar, där säden vajar för vinden, midsommar, då sol-ljuset varar från morgon till kväll och från kväll till morgon nästan. »Bing-bång!» — sjunga klockorna. »Det är helg! Det är tid att sluta arbetet, att ta helgdagsdräkten på och fira midsommar.»

Mycket folk är i rörelse i Leksands-Noret, som kyrkbyn kallas. Turister i mängd och stora skaror af nationalklädd och icke nationalklädd allmoge ha under dagens lopp anländt med ångbåtarna eller med skjuts från när och fjärran. Det samlas alltid mycket folk från grannbyar och grannsocknar för att fira midsommar här i kyrkbyn; mest ungdom, men också hela familjer med barn och blomma, från gamla farmor, som troget bär psalmboken med sig mellan den hopvikta näsduken, till minsta lillen, som är nerbäddad i en liten grönmålad kärra, som far och mor tura om att draga.

I bodarna är det brådtom, man har ju alltid några uppköp att göra, när man kommer till kyrkbyn, och så skall man ha en liten midsommargåva till kärestan eller småttingarna nu före dansen.

Med majstången gör man sig likväl ingen brådska. Hvit och blåmålad, med två dalpi-

Brand- och Lifförsäkrings-Aktiebolaget

SKÅNE

MALMÖ.

Fonder: öfver 22,000,000 kr.

Brand-, Lif-, Lifränte- och Pensions-

m. fl. försäkringar meddelas genom bolagets hufvudkontor i Malmö eller genom dess agenter.

lar i kors under tvärslån reser den sig i höjden ofvanför backen till ångbåtsbryggan midt i Noret. Här står den hela året om och ännu hänga vissna kransar kvar på den sedan förra midsommar. Främlingarna gå där och titta och tycka att det är besynnerligt, att man inte börjar klä majstången. »Vi hinner fälle» — svarar en kulla på några turisternas otåliga frågor. »Majstången blir nog färdig till klockan tolf, den. Före tolf börjar inte dansen. På midsommarnatten går man ju inte till sängs, vet jag.»

Man fördrifver tiden med att promenera i den härliga björkallén, som för upp till kyrkan, eller gör besök på kyrkogården, där de döda sova under gräsbevuxna kullar. Och så dricker man kaffe hos Fisk-Lars eller på något annat kafé eller passar på att låta »ta af sig» i helgdagsstassen hos »fotografisten» i »ateljén».

Ändtligen vid 10-tiden tages majstången ner till barnens stora glädje, och ifriga små händer rycka af den det vissna löfvet. Så börjar kransbindningen, en pittoresk tafla. De unga dalkarlarna, af hvilka endast få bära nationaldräkt, komma med björklöf från skogen, småkullorna hafva förklädena fulla med syrener, de i orangegula koltar och röda förkläden klädda småbarnen sitta i en lång rad på den på marken liggande majstången, medan åskådarkretsen blir allt tätare.

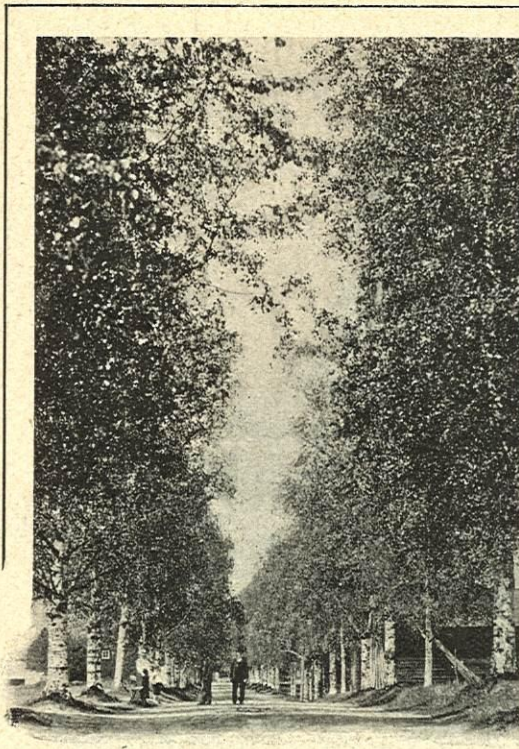
Litet hvar är ute och tittar. Där står »Fem-Brita» med sin korg, hon, som säljer apelsiner och bär vid båterna och så gärna språkar med främlingar; hennes glada ansikte formligen skiner i afton. Vill du ha ett karaktäristiskt porträtt af en Leksandskulla, kan du få köpa Fem-Britas, hon är afbildad på brefkort, hon.

Se där ha vi Lin-Kersti, ståtlig och rak i nationaldräkten. Hennes ansikte påminner om fadern, den kände riksdagsmannen Liss Olof Larson. Hon har en treflig gård, där allt ser så skinande fint och putsadt ut, och där selsätter hon sig med konstväfnad. Endast äkta gamla Leksandsmönster väfver hon, håller på det gamla, på dräkten och de gamla sedvänjorna.

Och se, själfva gubben Vinter är ute och spaserar i den blåa helgdagsrocken, som han brukar ha i kyrkan, där han varit vaktmästare i mer än 30 år. Ståtlig är gubben. Med sitt hvita hår och skägg och sin andäktiga min ser han ut som en gammal patriark, när han vid gudstjänsterna med stor högtidlighet byter om psalmboksnumren på taflorna.

Hvilken massa unga Leksands-kullor! I afton ha äfven de dräkten på, som eljest lagt bort den. Hand i hand promenera de, fem, sex i rad. De röda eller blommiga mössorna sitta hos de flesta så, att håret synes öfver pannan, hvilket naturligtvis är klädsammare än det gamla bruket att låta mössan alldeles dölja håret. En grupp Rättvikskullor stå och se litet blyga ut och hviska med några masar från hemtrakten, som äro klädda i fina långrockar af blått kläde, ljusgula skinnbyxor och röda tofsar vid knäna. Och se på den där unga karlen i hvit långrock! Det är Orsadräkten han bär; han språkar just med några Orsakullor, som kännas igen på de blå och gröna förklädena med ofantliga granna tofsar vid sidan. De skratta åt honom, han är ingen riktig mas, bara en utklädd, en af de många artister, som slagit ner sina bopålar häruppe i Dalom. Det finns förresten många »utklädda». Man ser både Österåkersdräkter och Blekingsdräkter och Gagnefsdräkter bäras af Leksands sommargäster — det är i sanning en brokig tafla.

Så småningom bli de många kransarna bundna och hängda på majstången, och så reses den ändtligen under hurrarop. Det dröjer en god stund, innan den kommer på sin plats och blir vederbörligen fastskruvad, men knappast har det sista hammarslaget förtonat, förrän musiken — en riktigt bra orkester af blåsin-

KYRKALLÉN I LEKSAND.

strument — stämmer upp. Och slängpolskan går i svindlande fart omkring majstången. Stora och små äro med, kullor och fröknar och masar och turister. Det är Gustaf Ankarcrona — den kände artisten, som vistats i Leksand en längre tid — som anför, och då kan man vara säker på, att det blir lif i spelet.

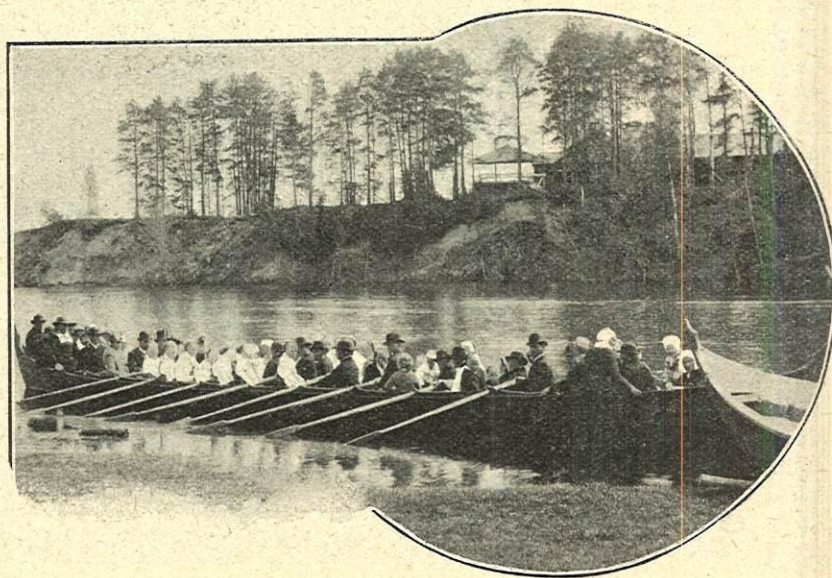
När polskan är slut, marscherar man med musiken i spetsen nedför backen till ångbåtsbryggan, där den riktiga dansen börjar. Trångt är det på bryggan, för åskådaren ser det ut, som om de dansande icke komme någon hvar, och som om de oupphörligt löpte fara att dansa i sjön. Och är man med i dansen, så känner man, att det finns armbågar och knän omkring en. Men roligt är det. Vals och polka och skottisch och galopp följa på hvarandra nästan utan uppehåll. Både musikanterna och de dansande tyckas vara outtröttliga. Men mot morgonsidan glesna leden. En del ungdom tågar under muntert glam upp till Käringberget för att se solen gå upp. Siljan ligger spegelklar, himlen är strålende blå, fåglarne kvittra och drilla. Men det är ingen midsommarvärme, utan bitande kallt. Nå ja, man håller sig varm med att sjunga. På midsommaraftonen frågar man icke efter, om man stör natttron i byn. Det förekommer föröfrigt inga oordningar eller slagsmål. Det är bara ungdomsglädjen, midsommarglädjen, som ger sig uttryck i sång och dans. Och hvem vill väl missunna de unga att vara glada på midsommar!

Bing-bång! Nu ringa kyrkklockorna igen, ringa till högmässa på midsommardagen Och kyrkfolket samlas. Redan tidigt på morgonen började de komma, en del roende i långa svartmålade »kyrkbåtar», andra åkande på trillor, som äro prydda med löfruskor och granna väfnader, andra åter på velociped. Velocipe-

den är ett mycket använt fortskaffningsmedel i Dalarne. När masarna komma farande med de långa rockarna fladdrande för vinden, se de på afstånd ut som stora svarta fåglar. En och annan har i dag en liten gulklädd pojke eller flicka framför sig på velocipeden, på så sätt blir det plats för flere på trillan, som mor eller någon större pojke kör, och så kunna de allesammans få komma med till kyrkan.

Hästarna ställas in i stallen på någon gård, där man hyrt stallplats för hela året, båterna dragas upp på stranden vid Barkadal eller något annat landningsställe. Har man kommit i tid, så dricker man kaffe, innan man beger sig till kyrkan, missionshuset eller baptistkapellet, hvilka tre gudstjänstlokaler ligga tämligen nära hvarandra.

I dag på midsommardagen är det fullt på alla tre ställena, upp till kyrkan går en tät ström af människor. Strax utanför kyrkogårdsgården väntar ett likfölje; kistan står på en bår, omgifven af de sörjande. Kvinnorna bära stora hvita hucklen och gul- och svartrandiga förkläden öfver svarta klädningar och männen hvita halsdukar som tecken till sorg. Då klockringningen på slaget tio börjar, lyfta männen båren, som de bära på axlarna fram till den öppnade grafven, där prästen och klockaren jämte en mängd nyfikna vänta. Gubben Vinter i sin blåa rock med medaljen på bröstet går framför kistan och ställer sig bredvid grafven. Klockaren tar upp en psalm, till en början får han sjunga nästan ensam, men småningom faller den ene efter den andre in. Så försiggår jordfästningen; så snart den är öfver, skyndar man till kyrkan. Ingen, icke ens de närmaste sörjande stanna för att kasta en blomma i grafven, alla följas de åt till gudstjänsten. Just som de träda in där, kommer genom den motsatta dörren ett brudfölje som på morgonen blifvit vigdt i prästgården. Det är förresten flere brudföljen i kyrkan, några par hade bröllop dagen förut. Brudar och brudgummar äro prydda med blommor öfver hela bröstet, de ogifta masarna och kullorna bära hvar sin bukett. Altartjänsten börjar, men hela tiden den pågår, strömmar folk in i kyrkan, som blir fylld till sista plats; först när predikan börjas, blir det riktigt tyst. Det är en känd prästman från Stockholm, som talar i dag, hans gripande föredrag tycks göra intryck på församlingen. De gamla dalamännens väderbitna, hårdt skurna ansikten liksom mjukna, gummorna sitta andlöst lysnande och glömma att — som de bruka — äta karameller, barnen, de, som icke äro så små att de sova i mödrarnas knän, sitta så stilla med uppspärrade ögon. Och främlingarna, af hvilka många kanske äro ovana

KYRKBÅT I LEKSAND

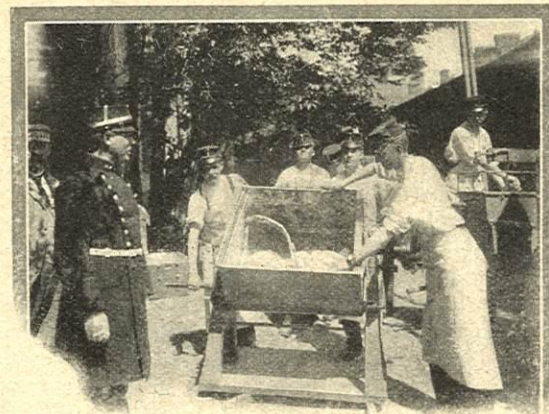
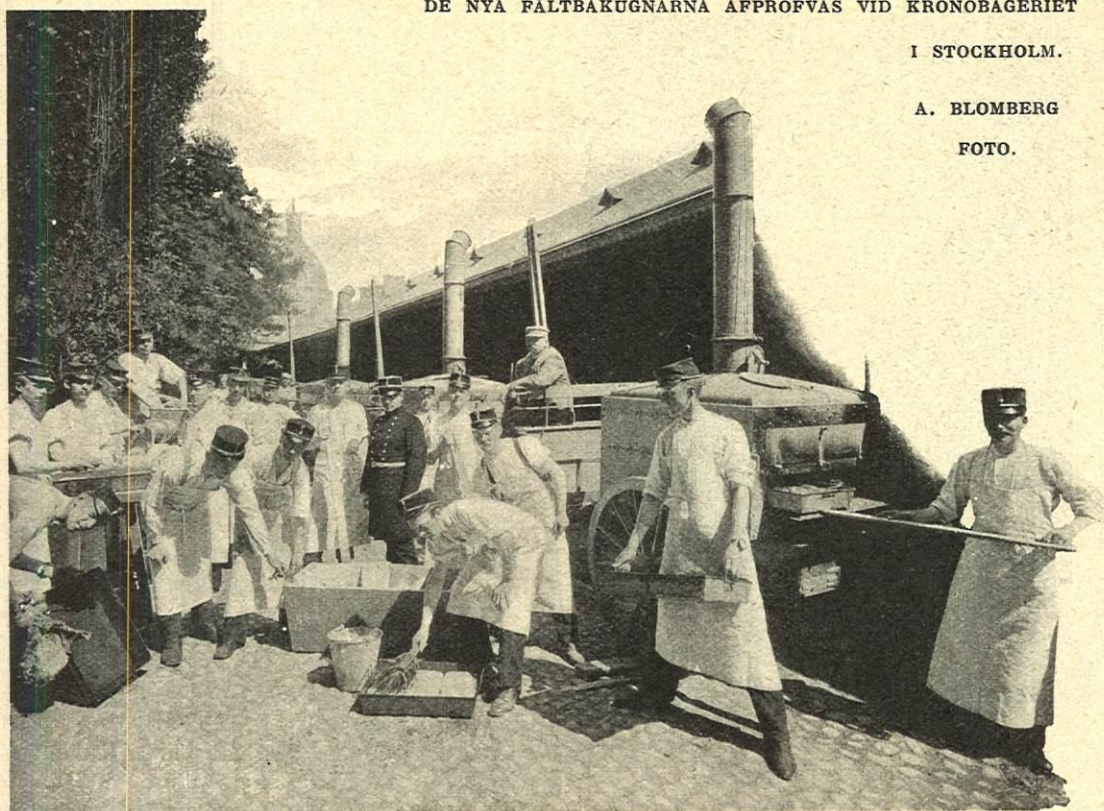

DE NYA FÄLTBAKUGNARNA APPROFVAS VID KRONOBAGERIET

I STOCKHOLM.

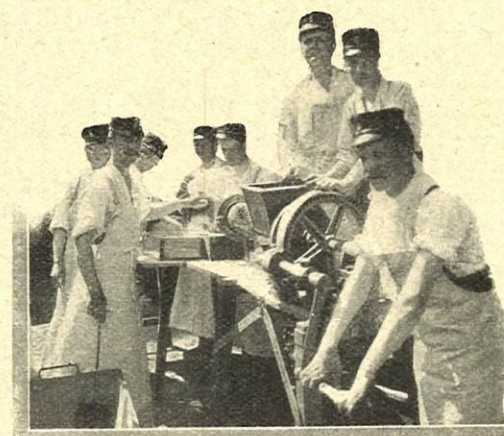
A. BLOMBERG

FOTO.

VID TRÅGEN.

regementsintendenten A. Pettersson samt intendenten Wigert. På en af vagnarne synes dessutom kronobagaren C. Tegner.

VID DEGSPRUTAN.

kyrkobesökare, hitkomna endast därför att en midsommargudstjänst i Leksands kyrka erbjuder en originell folklifsbild, gripas icke äfven de af den andaktsfyllda stämningen, kunna de stå där endast som kalla åskådare?

När gudstjänsten är slut, stannar allmogen på kyrkvallen och i alléen för att se på brudföljerna. Bruden och brudgummen gå i spetsen, så komma de gifta bröllopsgästerna två och två, så de ogifta masarna och sist de ogifta kullorna, »smultronen», som man, skämtsamt alluderande på deras röda mössor, brukar kalla dem.

Hvilket brokigt lif i kyrkalléen, turisterna gå omkring med sina kameror och »knäppa» den ena eller andra gruppen, ofta under skratt och protester från föremålen.

Från gästgifvargården, som ligger vid slutet af kyrkalléen, har man en präktig utsikt öfver den rörliga taflan, dess rymliga verandor äro också till sista plats upptagna. Och fastän redan kort efter gudstjänstens slut åkdonen börja rulla bort ifrån kyrkbyn och kyrkbåtarna snart sätas i sjön för att med kraftiga årtag föras bort öfver Siljan och fastän ångbåtarna till Insjön, Rättvik och Mora lägga ut öfverfyllda af passagerare, så är det ännu godt om folk i Leksand. Midsommar är icke slut ännu, ungdomen stannar kvar till kvällen för att äfven i afton få sig en midsommarsväng.

UR DAGSKRÖNIKAN.

EN NY FÄLTBAKUGN FÖR HÄREN har i dagarna afprovats vid kronobageriet i Stockholm, vid hvilket tillfälle de här meddelade bilderna togos för Idun. Den nya ugnen, som är konstruerad af ingenjör E. M. Sjöholm, visade sig vara synnerligen praktisk och lättskött och kommer helt säkert att fylla ett länge känt behof inom hären, sedan tillräckligt många ugnar, till ett antal af 3 på hvarje arméfördelning, hunnit anskaffas. Denna fältbakugn har nämligen formen af en liten vagn, hvilken sålunda lätt kan förflyttas i fält till de ställen, där den behöfves.

På våra bilder synas eleverna vid förvaltnings-skolan i fullt arbete omkring ugnarna trågen och degsprutan under ledning af chefen för skolan,

»CAUSERIE DU SOIR», TAFLA I OLJA AF LUCIEN SIMON, NYINKÖPT FÖR NATIONALMUSEUM.

ETT INTRESSANT FÖRVÄRF FÖR VÅRT NATIONALGALLERI har gjorts i och med inköpet af den tafla af den franske konstnären Lucien Simon vi här invid afbildat och hvilken var utställd på detta års vårutställning å Champ de Mars i Paris, men nu anländt till museet och där tills vidare placerats i den stora holländska salen. Taflan, hvilken på årets utställningar väckt stor uppmärksamhet, i det den afbildats såväl i den nya konsttidskriften Les Arts som i Figaro illustré och i Gazette des beaux arts blifvit föremål för ett synnerligen smickrande omdöme, visar en fransk artistfamilj (målaren själf med hustru och barn samt svågern, landskapsmålaren Douchez och dennes hustru) njutande hvilat vid kaffet efter middagen ute på villan vid hafvet, hvilket skymtar under en blekgrön himmel genom det stora fönstret i bakgrunden.

*

EN HISTORISK FEST VID SVEA LIFGARDE. Den vackra parken bakom Svea lifgardes kasern i Stockholm var här om dagen platsen för en stämningsfull fest, som anordnats af regementets officerare för manskapet, och hvarvid programmet utgjordes af några i det fria anordnade historiska tablåer, för hvilka prins Gustaf Adolf, löjtnant C. Silfverstolpe och löjtnant

TABLÅER FRÅN SVEA
LIFGARDES PARKFEST.

1. KARL XII:S AN-
KOMST TILL STRAL-
SUND.

2. BIBELÖFVERSÄTT-
NINGEN ÖFVERLÄM-
NAS TILL KONUNG
GUSTAF VASA.

W. FAHLSTEDT FOTO

N. Cederschiöld va-
rit arrangör. Den
första tablån, hvil-
ken vi återgifva,
framställde Olaus
Petri och Laurentius
Andreae, öfverläm-
nande den första
svenska bibelöfver-
sättningen till ko-
nung Gustaf Vasa
i närvaro af drott-
ning Katarina och
den lille prins Erik.

Löjtnant Ceder-
schöld beledsagade
den verkningsfulla
gruppen, som var
arrangerad af prins
Gustaf Adolf, med
stämningfulla ver-
ser. Därpå spela-
des samt sjöngs af
en kör »Vår Gud
är oss en väldig
borg».

Den andra tablån var arrangerad af löjtnant
Cederschiöld och återgaf en episod ur slaget vid
Stuhm. Den tredje tablån, af löjtnant Silfver-
stolpe, framställde Karl XII:s ankomst till Stral-
sund och spelade utanför dess portar, där hans
trogna karoliner under fruktan och bäfvan inväntade
 honom. Till sist gafs en apoteos af den
Bernadotteska dynastien, kungssången sjöngs och
öfverste Uggle utbragte ett lefve för konungen,
beledsagadt af fyrfaldigt hurra och fanfarer.

*

DET INSTÖRTADE KLOCKTORNET I VENE-
DIG. Hvarje turist, som har stått på den be-
römda San Marcusplatsen i Venedig och beundrat
dess härligt vackra byggnader, hvilkas arkitektur
knappast äger sin like i hela världen, har med
bedröfvelse tagit del af underrättelserna om den
sammanstörtade Campanilen.

Af det 98 mtr höga, fristående klocktornet,
som uppfördes i 12:e århundradet, men sedan dess
delvis ombyggt ett par gånger, återstår nu blott
en 30 mtr hög ruin, alltså knappast en tredjedel.
Och dess värre skadade tornet i sitt fall flere af
de andra byggnader, som omgifva Markusplatsen,
bland dem det kungliga palatsets bibliotek.

PÅ GARDENPARTY I ELYSÉE- PALATSET. BREF FRÅN VÅR PARISKORRESPONDENT.

DET VÄCKTE ett oerhördt uppseende i hela
kvarteret, när en afton för någon tid sedan
en af våra ståtliga *Garde républicain* stan-
nade sin ystre springare framför det lilla anspråks-
lösa hotell, som har äran att herbergera Iduns
korrespondent! Till den framskyndande garconen
lämnade kuriren ett konvolut, adresserat till un-
dertecknad, innehållande ett kort af följande ut-
seende:

MADAME EMILIE LOUBET
recevra au Palais de l'Elysée
le Dimanche 29 Juin
de 3 heures à 7 heures.
(Matinée dansante)

Tråkigt nog fick jag ej själf närvara vid denna
min triumf, men i hela tre dagar lät jag kortet
kvarligga å hotellets byrå till allmänt beskådande,
och att den stora nyheten spridt sig äfven ganska
vidt i kvarteret, det har min värdinna dragit för-
sorg om, som i denna omständighet funnit en osökt
anledning att göra reklam för sitt »Grand Hôtel
de Champagne», som bland sina pensionärer räk-
nade sådana, som mottogos hos själfva presidenten.

Den goda frun har emellertid ej reda på att
denna inbjudning har en liten förhistoria, som jag
dock, i sanningens intresse, anser mig skyldig
meddela tidningens läsare.

Redan för länge sedan hade jag vid ett till-
fälle för vårt legationsråd, baron B., uttalat min
åstundan att få närvara vid någon af de presi-
dentiella mottagningarna. Med det älskvärda till-
mötesgående, som karaktäriserar vår härvarande
beskicknings samtliga medlemmar, lofvade baron
B. söka utverka detta, och han hade ej glömt sitt
löfte, som vi se.

Man går ej gärna, när man skall på en dylik
fest, helst om man har så pass lång väg som un-
dertecknad. Ej utan ganska stor möda lyckades
jag till sist uppbringa en fiacre, när jag vid 4-

tiden skulle anträda min färd. Ekipaget var nu
visserligen ej så elegant, som jag skulle ha öns-
kat, men på en söndagsafton får man här i Paris
ej vara allt för mycket nogräknad i detta af-
seende.

För dem af tidningens läsare, som ej varit i
tillfälle att se en parisisk åkardroska, vill jag be-
skrifva min från detta tillfälle, såsom varande
ganska typisk.

Kusken mycket fet, hästen däremot så mycket
magrare. Den senares hårbeklädnad och den förres
livré af mollskinn voro hållna i samma gulbrun-
gråa färgton. På fötterna hade kusken träskor.
Till följe den starka värmen hade han tagit af sin
hvita celluloidhatt och i stället kring hufvudet
bundit en näsduk. Hästen däremot hade till följe
hettan anlagt hatt! En sådan där af halm, genom
hvilken öronen sticka ut, ett plagg som verkar
mera löjligt än egentligen smakfullt, äfven om,
såsom förhållandet här var, hatten pryddes af en
mängd blommor!

Nå, allt detta betydde mindre, jag kunde ju
stiga ur, hvar jag ville.

När jag nämnde, hvart vi skulle fara, hade jag
trott, att adressen skulle något imponera på min
körsven, men tro aldrig detta! Med ett »bon
monsieur», lika oberörd som om det gällt att köra
till något af »Mont de Piétés» kontor, gaf han sin
häst ett nyp, och så rullade vi i väg.

Ankomna till hörnet af rue Faubourg St Ho-
noré och rue de l'Elysée, där den franske stats-
chefens palats ligger, funno vi framför oss en
oöfverskådlig fil af vagnar, hvilka väntade på att
få köra in på borggården. Hela gatan var upp-
tagen af åkdon, och på trottoarerna stod folket
packadt. Att komma ut och in genom den för
till fots anlända gäster åt avenue Marigny an-
ordnade entréen var ej tänkbar.

Återstod således ej annat än resignera.

Blygas öfver mitt ekipage gjorde jag ej längre,
ty bland alla dessa åkdon såg jag många lika
ruskiga som mitt, och i dessa sutto så väl högre
officerare som eleganta damer. Nära en half-
timme fingo vi vänta, innan vår tur kom att köra
fram, men tiden föreföll ej lång. Konversationen
mellan kuskarne och åskådarne på trottoaren var
nog så muntrande.

Framför mig hade jag en koloss till automobil,
som doftade pétrole och tremulerade alldeles sär-
skildt starkt, och bakom mig japanske ministerns
ekipage. Då detta senare genom en fintlig man-
över sökte bryta filen och komma framför oss,
gaf detta anledning till ett längre anförande af
min kusk, hvilket, för bibehållandet af det goda
förhållandet mellan Frankrike och Japan, jag hop-
pas herr ministern ej förstod. Men de, som för-
stodo och senterade det till fullo, det var åskå-
darne på gatan, som formligen jublade öfver denna,
till och med för en fiacrekusk ovanligt praktfulla

SAN MARCUSPLATSEN I VENEDIG MED DET NU INSTÖRTADE KLOCKTORNET.

retorik. Och tydligen själf ock ganska nöjd med sig tog han upp, stoppade och tände sin lilla pip-smugga, en sådan där som man här betecknande nog kallar *brûle-gueule* (näsbrännare), och denna behöll han lugnt kvar i munnen, när ändtellen äfven vi fingo köra in. — Det är ändå något storartadt med den där jämlikhetsprincipen!

Vid entréen till den väldiga, ej mindre än 4 hela kvarter upptagande trädgården emottogo madame och presidenten sina gäster. Sedan man lämnat sitt kort till ett mellanting mellan kam-martjänare och kammarherre, uppropades ens namn, och man passerade värdfolket. Det var endast ett fåtal, som fingo en handtryckning, men en vänlig hälsning på afstånd bestod alla. Madame och mr Loubet voro omgifna af en mängd officerare tillhörande den presidentiella husstaten och dessas fruar.

Presidenten, med sitt godmodiga något skeptiska leende, var iförd svart redingote med Heder-legionens rosett i knapphållet. Madame bar en förtjusande dräkt af blommigt muslin med rikt garnityr af Alençonspetsar, bredbrättad gul halmhatt med stor plym.

Man anser här, att m-me Loubet har ett simpelt utseende och ej förstår konsten att kläda sig. Jag skulle dock tro, att det första påståendet bör åtskilligt modifieras, och det senare tror jag är förtal, om man nämligen får döma efter den dräkt hon bar i söndags, som i vårt tycke var ett verkligt *chef d'oeuvre* af smakfullhet.

Hon är ej vacker, det är sant. Hon äger sydfransyskans vanligen något grofva drag, men också dennas vackra, talande ögon. Jag vill minnas, att Idun nyligen haft hennes bild efter ett porträtt på årets salong, och då kunna ju de ärade läsarna själfva döma i denna sak.

Sedan man hälsat värdfolket, spridde sig gästerna i trädgården.

Här i dennas alléer och bosquéer råder ett rörligt lif. Jag vågar ej ens närmelsevis göra någon antydning om, huru många kunde vara samlade här i söndags. Man får roa sig så godt man kan, och för den som i likhet med undertecknad ej hade en enda bekant, kan detta blifva svårt nog. Här spelade trenne militärökestrar, men annars funnos inga förströelser.

Och förfriskningar? Buffeter funnos visserligen i mängd, så väl i trädgården som inne i palatset, men dessa kunde ej ens närmelsevis motsvara behovet. Det var endast ett fåtal lyckliga, som kommo i närheten af en sådan, och väl där lämnade man ej sin plats. Tillmötesgående eller ens den mest vanliga belevnhet saknar fransman-nen totalt i dylika fall.

Jag läste för någon tid sedan i en af våra skämttidningar en anvisning, huru man skall bete sig för att lyckas komma åt något från buffeterna vid presidentens mottagningar, och var det ej utan, att jag hade små förhoppningar på att kunna tillgodogöra mig dessa, som det syntes, mycket praktiska vinkar, men jag kunde endast konstatera att här som så ofta i lifvet teori och praktik ej alltid stämma öfverens, och faktum är, att under de timmar jag tillbragte här, jag ej ens lyckades få ett glas vanligt vatten.

Om jag skulle tala litet om toaletterna? Att söka beskrifva desamma, det vore ett allt för riskabelt vågstycke för en karl. Jag inskränker mig endast till följande påstående, som torde förefalla ej så litet paradoxala.

Det betyder föga för en parisiska, huru hon egentligen ser ut. Med den smak hon äger att kläda sig och med den fördomsfrihet i förening med verklig talang, som hon förstår att använda vissa artificiella skönhetsmedel, skall hon alltid verka tilltalande. Kommer så hennes sätt att röra och föra sig, hennes lifliga, men dock alltid måttfulla gester, hennes sätt att prata och skratta.

Jag tror ej, att parisiskan är skönare än andra sina systrar, ej heller intelligentare, men hon har ett annat företräde, hon är *chic*, se där hemligheten, hvarföre hon intager primatet bland Evas döttrar.

Men nu har jag måhända »talat hufvudet af mig» och skall nu be att få kasta mig in på ett mindre farligt ämne.

Jag hade varit litet villrådig, huru jag skulle kläda mig för denna festlighet. Bjudningskortet hade ej nämnt ett ord härom. Detta var emellertid ett onödigt bekymmer, ty här kunde man verkligen vara klädd hur som helst. Här såg man alla möjliga toalettssammansättningar, från herrar i frack, lackerade skor samt chapeau claqué, till sådana i brokiga kavajkostymer, gula skor och halmhattar. Det stora flertalet hade dock valt en lycklig medelväg mellan dessa ytterligheter i ljusa benkläder, svart redingote, ljusa handskar och *haute de forme*.

Men man var ju bjuden på dans, och då det intresserade mig att se dem, som hade nog courage att i öfver 30 graders värme tråda dansen, begaf

jag mig upp i »la salle des fêtes». Här svängde sig ock ett 100-tal par muntert om, och det märkvärdiga var, att dessa sågo mindre berörda ut af värmen än vi, som hållits i trädgården.

De dansande paren utgjordes nästan uteslutande af unga 12—16 års flickor från »les Ecoles de Saint-Denis, des Loges och de Sévres», hvilka en gång om året inbjudas till en dylik bal af madame Loubet. Som kavaljerer till dessa flickor äro hitkommenderade eller bjudna, huru man nu vill taga det, officerselever från Saint-Cyr och Ecole polytechnique. Flickorna, samtliga klädda i svart, men med kullörta skärp, olika för de olika skolorna, sågo ut att hafva obeskrifligt roligt, men mången äldre, mustaschpydd Saint-Cyrst tycktes tydligen vänta, att denna tjänstgöring snart skulle vara ändad.

Men det blir oss för varmt där uppe i salen, och vi begifva oss ännu en gång ner i trädgården för att göra en sista rond.

Bäst jag gick där, närmade sig en herre, som anhöll att få eld på sin cigarrett. Att det var en officer, det såg man tydligt, och därtill en som nyligen kommit från kolonierna, ty så brunbränd blir man endast under Afrikas eller Tonkins sol. När jag närmare betraktade honom, fann jag att jag kände honom. Det var en löjtnant de M., för tre år sedan löjtnant vid I Etranger.

När han lämnade tillbaka min cigarrett, tycktes äfven han erinra sig mig, ty han frågade — »Hvar hafva vi sett hvarandra förut?» — »Jo, min löjtnant, det var för en tre år sedan, en kall vintermorgon nere i Ain-Seffra, jag hade då nöjet att hålla eder häst, för hvilket ni gaf mig 10 sous!»

— Ja, så är det, ni är den där legionären med det konstiga namnet, nu känner jag mycket väl igen er, comment ça va, mon vieux? Följde så en stor omfamningsscen, och arm i arm lämnade vi Elyséepalatset för att å det midt emot liggande café Marigny vid en »Pernod» tala om gamla tider.

Och när det till sist blef ett litet uppehåll i vårt samspråk, då märkte vi att Gardenpartyt var för länge sedan slut, och där inne i palatset var allt tyst och stilla.

— »Och vi, som ej sade farväl åt vårt värdfolk», — anmärkte löjtnant de M. — »jag hoppas man ej lagt märke till denna vår taktlöshet! Men låtom oss nu dinera, det kan behövas efter en så pass ansträngande dag!»

EDVARD STJERNSTRÖM.

Paris le 2 Juillet 1902.

»DE FÖRBISEDDA».

I.

MED STÖRSTA intresse har jag läst Steffens uppsats i Idun om »De förbisedda», och såsom varande en af dessa, får jag härmed uttala ett af hjärtat gående tack. Icke en dag för tidigt har denna sak kommit på tal, tvärtom har det många gånger förvänat mig, att icke förr något blifvit gjort för den stora skaran af själf-försörjande kvinnor, som dock så ofta arbeta under mycket svåra villkor. Hvar och en, som själf tillhör deras antal, vet hur oändligt svårt det är att med de mindre aflöningarne kunna få debet och kredit att gå ihop, och att lefnadslusten och lifsmodet då ofta svika, bör icke förväna någon. Lyckligt vore det därför, om Steffens uppsats kunde föra dessa uppmärksamhet, som så ofta deltaga i välgörenhetsverk af olika slag och för olika ändamål, på det behjärtansvärda i att underlätta lifskampen för så många arbetande kvinnor. Och icke endast till de dagliga behoven tarvas det hjälp. Hvad skall det blifva af dem på gamla dagar, då krafterna och arbetsförmågan svika och den otillräckliga lönen icke medgifvit något sparande för ålderdomen? Hur många finnes det icke äfven, som redan i yngre år behöfva hjälp, för att något rekreera sig efter det ansträngande, jaktande och nervförstörande lifvet i butiker, kontor, inom telegraf- och telefonväsendet?

Men kunde icke något göras inom de arbetande kvinnornas eget läger? Kunde de icke själfva sammansluta sig i föreningar, för beredande af hjälp vid sjukdoms- och dödsfall, för skaffandet af billigare bostäder och lefnadssomkostnader, för inrättandet af läsestugor etc.? Säkert skulle de bättre lottade af dem vilja göra, hvad i deras förmåga står, för en så god sak. Och när de ge-

* Dessa flickor äro döttrar efter obemedlade officerare. De få här en utmärkt uppfostran, och t. o. m. när de gifva sig en liten hemgift. Dessa skolor, de äro inalles 4, äga stora fonder, och förvaltningen skötes af Hederlegionens ordenskapitel.

nom bildandet af själfhjälpsföreningar blifvit uppmärksammade, skulle säkert intresse och sympati för dem väckas, äfven bland utomstående. Härvidlag skulle nog det gamla ordspråket besannas, som säger: »Hjälp dig själf, så hjälper Gud dig.»

För att alla skulle kunna sluta sig till dessa föreningar, borde icke årsavgifterna vara för höga. Frivilliga bidrag efter råd och lägenhet, utöfver den stadgade afgiften, kunde nog i många fall påräknas för den goda sakens skull.

Såsom den bästa och lämpligaste att taga initiativ i denna sak, anser jag Idun, »damernas egen». Den tränger till alla samhällsklasser öfver hela vårt land, och skulle den således verksam-mast kunna göra propaganda och vara organ för de själfhjälpsande kvinnorna.

Om således Idun ville taga första steget till bildande af sådana sammanslutningar, som då lämpligen kunde kallas för Iduns kvinnliga själfhjälpsföreningar eller något dylikt, skulle ingen vara tacksammare än

EN AF DE FÖRBISEDDA.

II.

Då det gäller att skaffa framgång åt en sak, brukas det oftast i våra dagar att laga, att det mycket agiteras för saken, att många röster höjas till dess understödjande, att vackra petitioner med många namnunderskrifter sändas till dem det vederbör o. s. v.

Allt sådant borde vara öfverflödigt, då det gäller en sådan sak, som den Steffen pläderar för, den talar verkligen för sig själf. Men hvem vet, om det ej kan hafva sin nytta med sig, om flere yttra sig om saken, och därför ber jag att här få göra mitt lilla, obetydliga inlägg i frågan.

Steffens inledning är en utmärkt grund att bygga en diskussion på, och ber jag därför, att sedan jag i djupaste aktning böjt mig för hans, om verklig saklig kännedom vittnande uppsats och hans på exakta siffror byggda beräkningar, bara få litet närmare skärskåda den tilltänkta institutionens anordningar och ekonomi.

Jag menar då först, att blir det verkligen allvar af att taga de lägst aflönade »själförsörjerskornas» sak om hand, så borde man väl taga steget ut och skaffa dem en, så mycket möjligt är, hemliknande tillflykt, och icke ett fullt så kasernlikt tak öfver hufvudet, som det Steffen förslår.

Många af dessa unga flickor skickas ut i världen till arbete och själförsörjning, långt innan de äro mogna att taga vara på sig själfva. Hur lyckligt därför, om hvad Steffen vill skaffa dem blefve dem ett verkligt hem, där en moderligt sinnad kvinna sörjde, ej blott för deras timliga behof och trefnad, utan också vore så kvalificerad, att de hos henne kunde lägga ner både sina glädje- och sorgeämnen och få hennes råd och hjälp i allt. Men skulle så ordnas, ginge nog ej som Steffen hoppas, debet och kredit ihop, hur enkelt man än toge saken.

I likhet med Steffen vill också jag bjuda på siffror, hvilka ställa sig så:

(Här är då beräknadt, att hemmet skall hafva en föreståndarinna och två tjänarinnor samt förfoga öfver 12 sofrum, 1 sällskapsrum, 1 matsal, 2 rum för föreståndarinnan, 1 rum för tjänarinnorna, 1 gemensamt arbetsrum, 1 badrum och kök).

Hyra	Kr. 3,000
Ved	» 800
Ljus	» 300
Tvätt	» 600
Frukost och kväll	» 500
Löner	» 1,000
Middagar för personalen	» 500
Diverse omkostnader	» 300

Summa kr. 7,000

Som detta hem är afsedt för 12 hyresgäster, belöpa sig kostnaderna pr person till närmare 50 kr. i månaden. Men som enligt Steffens på goda fakta grundade beräkningar, de med 60 kr. i månaden aflönade unga flickorna, till här uppräknade poster, ej skulle kunna afsätta mer än högst 35 kr. i månaden, så återstår att fylla den då uppkommande bristen af 15 kr. i månaden för hvar individ, hvilket gör omkring 2,000 kr. om året, således för sakens framtida bestånd betingande ett kapital på 40,000 kr. Kräfves nu så stor hjälp för dem, som själfva ha en månatlig inkomst på 60 kr., så fordras gifvetvis än mer för dem, som t. ex. i statens verk få nöja sig med 50, ja, 40 kr. Nu invänder kanske någon, att man kan få ned omkostnaderna genom att ej beräkna eget rum för hvar och en. Men då vill jag betona, att de här omhandlade ungdomarne i regel ha ett själslitande arbete, hvilket därtill oftast utföres bland ständigt kommande och gående män-

niskor, hvarför det rent af bör räknas som en nödvändighet för dem att på den knappt tillmätta hvilotiden ha en egen liten vrå, där de kunna andas ut och taga vara på sig själfva. Ty hur nyttig den s. k. slipningen individerna emellan än kan vara, så försliter den dock individualiteten om den fortsättes utan afbrott och det är ju just det individuella som vår tid mycket talar om bör få komma till heders. Således en egen liten kammar för hvar medlem i det tillämnade hemmet.

Har jag nu lyckats bemöta den invändning jag först trodde mig få att göra med, så hör jag genast i andanom en annan: Ett hem för 12 medlemmar, det är ju en droppe i hafvet, här i Stockholm där Steffen beräknar, att de nu omhandlade själförsörjerskornas antal är lika stort som de kroppsarbetande själförsörjerskornas, och de uppgå som vi veta till tusental.

Ja, till bemötandet af detta inkast måste jag erkänna, att jag ej är färdig. Jag vill bara påminna om att: Vål börjadt är hälften arbetadt, så komme bara ett sådant hem till stånd och finge visa sig vara till välsignelse, så följde kanske flera efter.

Vänligast anhåller jag hos mina läsarinnor att ingen glömmar, att hvad jag här sagt, endast gör anspråk på att stå som ett första inlägg i den fråga, till hvilken Steffen gifvit uppslag. Måtte det följäs af många, ty sakens stora betydelse fordrar en fullt uttömmande granskning och behandling. Så slutar jag med Steffen i en varm uppmaning till dem, som äga den »ekonomiska bärkraften» att hjälpa, och snart och gärna hjälpa dem han kallar »de förbisedda».

CECIL.

MOSÉ ISRAEL. SKISS FÖR IDUN AF MARIA JOUVIN.

FORTS. O. SLUT FR. N:R. 28.

OH HÄR INNE var heller aldrig någon annan luft, emedan Mosé Israel hade den besynnerliga idén att på nytt kalkstryka väggarna hvarje fredag. Huru många gånger hade jag ej betat honom om att ej göra det, han skulle bli totalt fördärfvad genom att ständigt inandas den unkna, råa kalkluften; men häri var den annars medgörlige och undfallande Mosé Israel obevklig och omöjlig att öfvertala; vaxblommornas friska färg berodde ju af, att de ständigt tillfördes denna fuktmatade, råkalla luft.

*

Som han brukade, satt han äfven denna kväll på madrassen på golvet, med en flämtande lampa bredvid sig och ifrigt läsande Spinoza's »Briefe», som jag lånat honom. Den löjlige hatten bar han på hufvudet, och dess tunga skugga på väggen tecknade sig i kolossal förstoring och i dystert mäktiga linjer. Luften här inne i det låga rummet var, till följd af de ständiga höstregnen, om möjligt fuktigare och rårare än någonsin, och vid hvarje hostanfall bolmade andedräkten i små, hvita moln öfver Mosé Israels blekvioletta läppar.

När han fick se mig, for han upp:

»Å, ers högvälborenhet, som åter göra den fattige juden den äran!»

»Ja, ni blir ju allt osynligare och osynligare, Mosé Israel. Jag visste för öfrigt ej, om jag skulle söka er här i er gamla bostad, jag trodde, att ni möjligen redan hållit bröllop.»

»Åja, Mosé Israel förstå det där — men annat nu som gå förut, nådig herre. Först läsa den här — Mosé Israel tryckte boken mot sitt bröst på ett sätt, som sannerligen ej kunde missförstås, — och sedan — först — gå vägen söderut.»

»Ämnar Mosé Israel resa sin väg före bröllopet? — jag försökte skämta, fastän skämtet bar mig emot.

»Fru Kirschleben nog vilja vänta på mig, — Mosé Israels ömma blick hvilade forskande vid mitt ansikte — »hon gärna vilja vänta, om jag komma tillbaka, hon gärna vilja vänta hur länge som helst.»

»Men hvart i all världen tänker ni då ta vägen, Mosé Israel?»

»O, mitt bröst hafva blifvit så dåligt på sista tiden, nådig herre, omöjligt att arbeta — nästan omöjligt att sova — så varmt — så varmt.»

Mosé Israel torkade kallsvetten, som pärlade på hans panna.

»Därföre det kanske vara tid på, att min väg går söderut — söderut till fädernas land.»

»Nu förstår jag ej, Mosé Israel.»

»Ej så godt att förstå, nådigaste herre, och dock vara så enkelt för den fattiga juden, som längtar. — Det vara tid för mig att gå — och — gråta vid Salomons mur.»

Det var alltså detta han menade. Denna gamla längtan, som hade slumrat så länge — medan han kände sig frisk och arbetsför, den hade nu vaknat med fördubblad kraft, när ohälsans dagar kommit på allvar.

»Jag såg på hans svaga och bräckliga kropp, som likt en vissnad skugga darrade mellan lamp-lågan och mig.

»Nej, nej — Mosé Israel, det är ju omöjligt, hur kan ni ens tänka på att företaga en sådan resa nu vid denna årstid, och så dålig som ni är. Hur kan också fru Kirschleben tillåta något sådant?»

»Ja visst — hon dock ej kunna öfvertala mig — och hindra mig, hon ej heller hafva gjort det, och jag vara snart tillbaka — kanske om ett år.»

»Om ni ej dessförinnan stannat i Josaphats dal.» *

Hans ögon strålade, han hade sjunkit ned på madrassen, och medan hans tunna kropp skakades af ett fruktansvärdt hostanfall, framstötte han nästan ohörbart:

»Inte önska — något — högre — inte önska — något — — högre.»

När han åter hämtat sig, försökte jag öfvertala honom att åtminstone vänta med denna resa till nästa vår, att stanna där han var öfver vintern och att snarast möjligt fullborda sitt giftermål med fru Kirschleben och söka komma ifrån sin osunda och liftärande omgivning.

Det var förgäfvets. Mosé Israel var lika orubblig i denna sin föresats, som han varit det beträffande de hvarje vecka upprepade kalkstryknin-garne af rummet.

»Nej, nej — ers nåd aldrig kunna förstå eller känna en judes känslor. Jag blott gå dit, där jag hör och bör vara.»

»Och fru Kirschleben?»

»Ja, ja — det blifva sedan.»

När jag denna kväll gick hem kunde jag ej motstå lusten att försöka få se denna fru Kirschleben, hvilken — som det tycktes — med en sådan undergifvenhet fogade sig i Mosé Israels beslut att troligen aldrig mer i detta lif återse honom; och jag tog således vägen hem förbi det lilla, hvita huset med det platta taket och den luftiga altanen. Jag hade tur, ty på altanen — och, som det föreföll, alldeles för vidlyftigt för dess lätta konstruktion — satt i den disiga efter-ommarkvällen — framblickande mellan de på altanens bröst-värn blommande eldröda kaktusväxterna och orörlig som en indisk afgudabild — husets ägarinna och stirrade med de pepparsvarta ögonstenarna, som i död uttryckslöshet gleda fram och åter under de tunga, gula ögonlocken, frånvarande och apatisk ned på den folktomma, dammiga gatan. Jag stannade en stund under trädens skymning och betraktade de feta, hvita händerna med de många, många ringarne, och den feta, hvita hal-sen, omlindad hvar på hvar med de många, tunga guldkedjorna — min blick dröjde också vid det flata taket, ombyggt med räcken af finaste smidesjärn — där uppe funnos äfven mattor, som en tjänstflicka nu i aftonens lugn var i full fart med att piska dammet ur. — Och jag började förstå Mosé Israels dämpade smak för det lilla husets platta tak och ohåg att stanna hos dess guldsmidia, orörliga ägarinna.

Och med en sista blick på den ännu orappade gafveln, där fukten blänkte fram i grönsvarta, slemmiga fläckar och där Mosé Israels gångliga murarställning ännu stod kvar med sina ämbär och sitt hisspel, smög jag mig osedd därifrån.

*

Några kvällar därefter kom han upp till mig för att säga adjö. För den lilla penningssumma, som han under de sista månaderna lyckats hop-skrapa, skulle han följande morgon följa med en norsk kolångare till Genua och därifrån öfver Brindisi till Jaffa och Jerusalem — och det föll mig icke mera in att bedja honom stanna för fru Kirschlebens skull.

I den tidiga morgonen var jag nere vid hamn-piren för att trycka hans hand för sista gången. Insvept i sin slitna, men renborstade kaftan, ur hvars bröstficka Spinoza's Briefe framstack, den enda skänk han kunde förmås emottaga — med den gröna yllehalsduken lindad i många hvarf kring den knotiga halsen och med den löjlga, skärmlösa hatten öfver den bleka pannan, satt han hopkrupen på den blanknötta kofferten och vän-tade på, att ångslupen skulle komma för att föra

* Judarne, i synnerhet de som nått en mera framskriden ålder, strömma hoptals tillsammans i den heliga staden för att här tillbringa sina åter-stående dagar och för att begravas i Josaphats dal, där enligt deras åsikt de döde först skola uppväckas till nytt lif.

Förnämsta tvättmedel

äro och förblifva dock vid finare tvätt

HYLINS Ekonomi-Tvål

och vid gröfre tvätt (byk)

HYLINS Prima Tvätt-Tvål

honom ombord på den stora ångaren, som var förankrad ute i sundet och i morgondimman visade sin silhuett på ett par kabellängders afstånd från land. Han tycktes frysa erbarmligt under det kalla duggregnet, som samlade sig på den luggslitna hattkullen och i tunga droppar silade ned på det gula anletet, men han såg helt lycklig ut, och de milda, melankoliska ögonen hade en öfverdådig glans. När han varnade mig, reste han sig långsamt, stödd vid en käpp, och hviskade — följande de violetta läpparne med den magra handen:

»Nu snart, nådigaste herre — den fattige juden, Mosé Israel, vara ett minne blott.»

»Ja, Mosé Israel, vi ses nog aldrig mera här i lifvet.»

»Ja-ja — nådig herre — det likväl vara godt att hafva mötits en gång.»

En ångbåtspipa signalerade ute på reddan, och ljuset från en röd lanternan närmade sig hastigt, genomträngande den pärlhvita dimslöjan.

Mosé Israel började märkbart skälfva, den öfverdådiga glansen i hans ögon förhöjdes än mera och hans brutna stämma framstammade:

»Herren Zebaoth ske tack och pris — detta vara den lyckligaste stund i mitt lif. — — —

Ett par minuter efter hade ångbarkassen lagt till och tagit den lille juden ombord.

Stödd mot den kära kofferten, som inneslöt minnen efter den döda system, hängde hans ömma blick oafärligt vid mitt ansikte. Upprepade gånger nickade han häftigt och försökte säga något, men blott ett par ord fingor form, de andra drunknade under sinnesrörelsen i ett oartikuleradt mummel.

»Abrahams Gud — välsigne» — — —

Jag nickade stilla tillbaka.

Minuten efter ångade den lilla barkassen ut ur hamnen, och Mosé Israel med handen tryckt mot sitt flämtande bröst försvann i dimman för mina ögon.

VÅRA SOMMARTEATRAR.

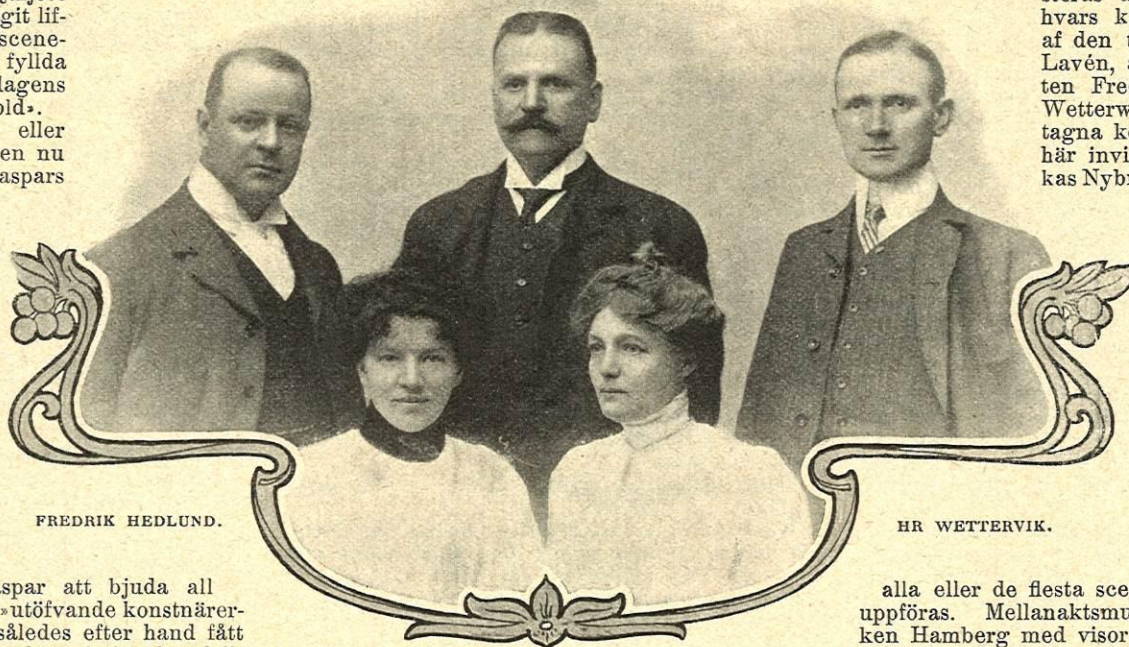
TACK VARE en s. k. sommar, som genom sin exceptionellt surmulna uppsyn kommit oss stackars vinterbarn att mer tränande än någonsin känna behovet af minsta solglimt på vår stig, har *Djurgårdsteaterns* »Solstråle»-program ernått en lifslängd och en dragningskraft på publiken, som vi ingalunda hade vågat förespä vid dess ganska skuggbleka premiäre. Efter halfannan månads trägen tjänstgöring ämnar emellertid nu vår solskensflicka öfvergifva oss, för att med den nya månadens ingång aflösas af den glada »Nische», allt fortfarande likväl med fru *Emma Meissner* i titelrollen. Så att ombytet behöfver icke bli allt för kännbart! I de öfriga hufvud-rollerna få vi också återse idel gamla kära bekanta, såsom fröken Rustan, hrr Eliason, Albert Ranft, Bror Olsson och Victor Lundberg.

Äfven *Kristallsalongen* har under fru Hofman-Uddgrens lätta spira haft en god säsong och för-tjänar allt fortfarande att bevaras i åtanke af alla, som i en behaglig och sommarsval lokal under Djurgårdsekars hägn önska angenämt för-drifva en attonstund vid glada visors klang och ljusa syners ögonlust. Det nuvarande program-mets korade favoriter äro utan gensägelse de täcka wienerdansöserna systarna Fiocati, och deras af lika mycket plastiskt behag som smidig-het och styrka utmärkta danser äro väl värda

att ses. Den nya sommarrevyn af Harald Leipziger, »Don Quijote i lustgården», har också slagit lifligt an med sina brokiga scenerier och talrika kupletter, fyllda af lustiga anspelningar på dagens händelser och »lokale forhold».

På Djurgårdscirkus — eller *Grand Arena Palace* som den nu under direktör William Caspars smarta ledning som med en skräll af mäsingsfanfarer låter nämna sig — kan man också med nöje låta några kvällstimmar flyga i kapp med de snabbfotade rasdjurens rytmska *pas* i något »hippologiskt potpourri» af Vinella eller i mademoiselle Alexandrines »ridande tandem». Och för dem, som icke äro så inbitna hästmänniskor, att de icke kunna njuta äfven af andra specialiteter och färdigheter, förstår dir. Caspar att bjuda all önskvärd omväxling ur de »utöfvande konstnärernas» brokiga led. Vi ha således efter hand fått beundra så olikartade, men hvar i sitt slag fullt förstklassiga nummer som den amerikanske cyklisten Rolph Johnstones halsbrytande konststycken på velociped, mr Matthews tigersprång som innehållare af världsrekordet i hoppning, mlle Gantenbergs yrande zigenardanser i den slavoniska ballettpantomimen, hr Schickleys väleducerade björningar, som kunna sitta till bords och både äta och dricka och därtill själfva utföra sin taffelmusik väl så melodiskt som någon mäsingsextett på en stockholmsk lustresebåt, den lilla mlle Vornares ledvrängande, men förunderligt nog ändock rent af behagfulla »ormmänniske»konster, clownbröderna Cavalinis outtömliga uppfinningsrikedom i upptagsväg, de med rullband jonglerande herrarne Hoopers verkliga »sensationella» skicklighet, som tyckes upphäfva alla hittills gällande lagar för jämvikt och rörelse, och nu senast brasilianaren mr Ninoffs förbluffande tankeläsningsexperiment, som visserligen icke hade behöft den extra reklam, de fått i form af en viss mycket omtalad

FREDRIK HEDLUND.

HR WETTERVIK.

EDLA HAMBERG. ALBIN LAVÉN. HILDA BORGSTRÖM.

tragikomisk »duellhistoria» för att ådraga sig intresse bland alla, som ägna någon uppmärksamhet åt dessa ännu så outredda företeelser på det mänskliga sjäslifvets hemlighetsfulla område.

Medan således vi stockholmare ingalunda sakna val, när det gäller en aftonstunds förströelse efter en arbetsdags tunga, äro vi rika och generösa nog att kunna afstå ett litet sommarlån af våra konstnärliga resurser äfven till andra landsens ändrar, och så har, bland andra, den »badorts-tourné» kommit till, som, sammansatt af artister från olika hufvudstadsscener, den 29 juli i Borgholm startar ett härnadståg kring ett antal af våra kustbadorter. Sällskapet primadonna blir vår framstående spirituella skådespelerska fröken Hilda

Borgström, som kommer att assisteras af fröken Edla Hamberg, hvars kända komik är väl känd, af den torrlige resonören Albin Lavén, af den muntre bonvivanten Fredrik Hedlund samt af hr Wettervik. Deras för turnéen nytaga konterfej möta våra läsare här invid. Efter Borgholm besökas Nybro, Ronneby, Kristianstad, Landskrona, Helsingborg, Falkenberg och Varberg, Lysekil, Marstrand, Strömstad och slutligen Trollhättan.

Repertoaren, liten men vald, alldeles som sällskapet, upptager Karl Hedbergs från Västernorrlands populära komedi »Syskon» samt H. Betzonichs på Dramatiska teatern med bifall uppförda »Stor i skröplighet», båda styckena antagligen fullständiga nyheter för alla eller de flesta scener, där de nu komma att uppföras. Mellanaktsmusiken företrädes af fröken Hamberg med visor och romanser. Programmet blir alltså af en så pass lättsmält natur att det utan risk torde kunna åskådas af hafsbadens patienter.

Ärade annonsörer!

På grund af upplagens betydliga stegring böra mindre annonser till Idun vara inlämnade senast lördagen före den vecka, i hvars nummer de äro afsedda att införas, annonser på en eller flere sidor ännu tidigare efter särskild öfverenskomelse.

Med utmärkt högaktning
IDUNS EXPEDITION.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI
I UPSALA.

(Föreståndarinnan: fröken Ida Norrby.)
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 27 JULI—2 AUG. 1902.

Söndag: Oscarssoppa; hamburger-gädda med champignonsås; stekt and med salader; melon.

Måndag: Surstek med potatis och grönsalad; blåbärskompott med grädd.

Tisdag: Spenatsoppa; fiskkroketter med champignonsås.

Onsdag: Köttpudding med potatismos; rabarberkräm med mjölk.

Torsdag: Köttsoffa; plättar med sylt.

Fredag: Köttfärs med potatis; katrinplommonsoufflé med grädd.

Lördag: Kalops med potatis; halan och mjölk.

RECEPT:

Oscarssoppa (f. 6 pers.). 2 lit. stark buljong, 2 morötter, 1 palsternacka, hvitpeppar, salt, frikadeller af kalbfärs, 3 msk. konserverade champignoner. Beredning: Buljongen klaras på vanligt sätt. Rötterna skrapas och kokas i lätt saltadt vatten och skäras i nätta skifvor med legymknif. De nedläggas därefter i den heta buljongen tillika med frikadellerna och champignoner. Sist afsmakas soppen med peppar och salt.

Stekt and (f. 6 pers.). 2 änder, 3 tsk. smör, 2 tsk. salt, 1 half lit. buljong, citronsaft, soja.

Beredning: Änderna plockas, svedas, urtagas, sköljas mycket väl och torkas samt uppsättas. De ingnidas med lefvern, tills de fått en rödbrun färg, hvarefter de brynas i smöret och saltas. Den kokande buljongen påspädes litet i sänder och änderna få steka omkr. 1 tim., under det att de ofta öfverökas med sin sky. Änderna serveras mycket varma. Såsen silas och skummas, afsmakas med citronsaft och soja och serveras som sky.

Önskas såsen afredd, bereds den enligt allmänna regler för såser.

Surstek (f. 12 pers.). 3 kg. innan- eller utanlär af oxe, 3 lit. dricka, 6 dcl. ättika, 3 tsk. pepparkorn, 3 dcl. socker, 2 hg. späck, 3 msk. smör, 1 msk. salt, 1 o. 1 half lit. kokande vatten.

Sås: 1 msk. smör, 1 o. 1 half msk. mjöl, köttsky, 1 dcl. tjock grädd.

Beredning: Steken tvättas med en duk, doppad i kallt vatten, bultas lätt och lägges i en lag af drickat, ätti-

kan, sockret och pepparn, kallt sammanblandadt. I denna lag får steken ligga 12—14 dygn. Därefter upptages den sköljes hastigt samt torkas väl, späckas och stekes som vanlig grytstek. Såsen bereds enligt allmänna regler för såser.

Grönsalad med grädd (f. 6 pers.). 3 saladhufvuden, 2 hårdkokta ägg, 1 rå äggula, 1 msk. socker, 1 3-dels tsk. hvitpeppar, 1 tsk. senap, 1 msk. ättika, 2 dcl. tjock grädd.

Beredning: Saladen rensas, sköljes och skäres i stora bitar. Äggen hårdkokas, skalas och gulor och hvitor skiljas från hvarandra. När gulorna kallnat gnidas de sönder tillsammans med den råa äggulan, sockret, senapen och hvitpepparn, hvar på ättika och grädd tillsättes litet i sänder, så att ej såsen blir klimpig.

Saladen blandas väl med denna sås och garneras med de hackade ägghvitorna.

Salad med citron (f. 6 pers.). 3 saladhufvuden, saften af 1 citron, vatten, socker.

Beredning: De yttre bladen borttagas och likaså stjälkarne. Hvarje blad sköljes, hvarefter de lägges på duk att

afrienna. Saladen upplägges på en kallerott, de större bladen ytterst, de små i midten, så att de bilda ett hufvud. Citronsaft, vatten och socker blandas väl tillsammans samt hälls öfver saladhufvudet.

Köttpudding med potatismos (f. 6 pers.). 1 half lit. kokt eller stekt hackadt kött, 2 små rödlökar, 2 msk. smör, 1 half msk. salt, 1 liten tsk. hvitpeppar, 1 half lit. buljong.

Potatismos: 1 lit. potatis, 1 half kkp. mjölk, socker, salt, 1 msk. smör.

Beredning: Löken skalas, finhackas och brynes jämte köttet i smöret, och kryddorna tillsättes. Potatisen råskalas, kokas och mosas sönder med en gaffel. Mjölken kokas upp tillsammans med smöret och tillsättes under flitig rörning. Moset kryddas och arbetas, till det liknar skum. En form smörjes med smör, ett hvar af potatismoset ilägges och därefter det brynta köttet, buljongen öfverhälls och öfverst lägges ett hvar potatismos. Puddingen öfverströs med stötta skorper och gräddas i ugn. Serveras med steksås.

Katrinplommonsoufflé (f. 6 pers.). 250 gr. katrinplommon, 120 gr. strösocker, 5 äggvitor.

Beredning: Katrinplommonen sköljas och kokas mjuka i kort spad, hvarefter de urkännas, hackas fint och blandas med sockret. Ägghvitorna slås till hårdt skum och nedrörs försiktigt till det öfriga. Alltsammans slås i en porslinsform och gräddas i ugn omkr. 10 min. Serveras genast.

FRÅGOR

Nr 367. I nummer 12 af Idun för i år stod en uppsats om skötsel och rengöring af smycken af D—a. Vore tacksam, om D—a ville säga mig om

guldarbeten rengöras i kallt, varmt eller ett tvällödder (i uppsatsen står det endast »vanligt tvällödder») samt hurdan sköljvatten man bör använda. Hur förfäres vis a vis tvällöddret med briljanter, rosenstenar och andra stenar? Det är endast beträffande silfversmycken, som D—a utförligt redogör för vattnets temperatur.

Nr 368. Vill någon säga mig, hvad som fordras för att bli slöjdlärlarinna, och hvilken kurs som är billigast? Är det lätt att efter genomgången kurs erhålla plats?

Nr 369. Jag läste för flere år sedan en gång i Idun om tillverkning af äppelchampagne, men har tyvärr förlorat receptet. Vill någon af Iduns skickliga husmödrar gifva mig ett dylikt?

Nr 370. Vill någon, som sysselsatt sig med och pröfvat bästa sätt för inläggning och förvaring af ägg, upplysa om lämpligaste sättet och rätta tiden för äggkonservering.

Nr 371. Hur torkas hela päron? Hur pass mogna böra de vara? Hvad slags päron? o. s. v.

Nr 372. Kan en flicka, som ej gått i annat än folkskola, vinna inträde vid något institut för att lära sjukgymnastik och massage? I så fall hvilket? Hvad kostar kursen? Är det svårt att få plats som massör?

Framtid.

**Göteborgs
Kexfabriks
Pistage Wafers**
rekommenderas
speciellt!

A. B. FREJA-MAGASINET
Specialaffär för Damartiklar
STOCKHOLM
FÖRSÄLJNINGSLOKALER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18
29 DRÖTTNINGGATAN 29
KONTOR och LAGER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18

Ovalin.

Nytt, patenteradt äggkonserveringsmedel.

Föreståndarinnan för Fackskolan för huslig ekonomi i Upsala, fröken Ida Norrby, intygar den 31 januari 1902, att af ägg, som i början af oktober 1901 konserverats med Ovalin, hvitan godt kunnat slås upp till skum samt att äggen för öfrigt i likhet med färska ägg kunde användas såväl till förvaring som stekning och löskokning (förvaringstid 4 månader).

Lektorn vid Ultuna Landtbruksinstitut Hr E. Peterson, intygar, att ägg som konserverats med Ovalin och förvarats 1 år och 3 dagar vid profvisat sig lika med färska ägg såväl till smak, lukt och utseende, samt att efter kokningen intet spår af det använda konserveringsmedlet kunde upptäckas.

Aktiebolaget OVALIN, Upsala.
Partiförsäljning genom Henrik Gahnns
Aseptin Amykos Aktiebolag,
Upsala & Stockholm.

GIF AKT! Alla, som önska blifva återförsäljare af Vy- och illustrerade Brefkort, erhålla 50

olika profver, då kr. 1,10 insändes; dessutom profver å Vitsitkort m. m. från John Fröberg, Finspong.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinna uppmärksammas lifligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angives all tid tydligt nummer å den fråga de gälla. Åt de tre af våra läsarinna, som under årets lopp tillfyllstgörande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmaning att vil dess slut utdela tre pris, hvardera bestående af 25 kronor. För den skull bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

N:r 220. Handarbeten, äfven sidenlappatäcken, mottagas i kommission till försäljning, om svar lämnas till »Handarbete» p. r. Linnégatan Stockholm.

N:r 228. I mitt svar i n:o 28 står bonuperoxid; det skall vara: barumperoxid.

Welleda.

N:r 246. »Bekymrad 60-åring» kan med fullt förtroende vända sig till gymnastikdirektören fröken Elin Holmberg, 10 Grefgatan, Stockholm. Tel. Östern. 2871. Fröken Holmberg använder nämndeman Zakrissons metod och har lärt sig den af honom själf, hvarför hon med allt skäl rekommenderas af

Welleda.

N:r 249. Det torde vara svårt att säga, hvilken som är den skickligaste bland dem alla. Skickliga specialister äro d:r Antou Bergh i Stockholm (8, St. Vattugatan) och d:r Gustaf Ahlström i Göteborg.

Welleda.

— En mycket skicklig ögonläkare är professor Lövegren i Lund.

K—a R—e.

N:r 252. Collanolja är den bästa läderoljan. Som en billig och lätt upptagbar olja rekommenderas äfven en blandning af lika delar lefvartran och bomolja.

Welleda.

N:r 253. Era förfrågningar angående professor Hoffa vill jag med nöje besvara, och tror mig kunna gifva er de noggrannaste underrättelser, alldestund jag för ett sjukt barns räkning vistats tre månader vid prof. Hoffas klinik i Würzburg. Professor H., som nyligen blifvit utnämnd till Geheimrat, är sedan den 15 ap. bosatt i Berlin, till hvars universitet han i början af mars erhöi kallelse som professor i kirurgi och orthopedi. Ensamt denna utnämning vittnar hur högt han är skattad i Tyskland.

De bägge kliniker han hade i Würzburg äro öfverflyttade till Berlin, och är den ena, den som är afsedd för mindre betalande patienter, belägen Am Cirkus 9, den andra och dyrbarare vid Achenbachsstrasse 16. Den gamla kliniken i W., som bestått sedan 19 år tillbaka, var i alla afseenden en mönsteranstalt och antagligen blir väl allt i den nya omgifningen lika förträffligt ordnad, då prof. H. hunnit sätta sig in i de nya förhållandena. Er förmodan att erhålla bot för er sjuka dotter utan att resa till H., är ju högst otrolig. Naturligtvis måste professor H. se och undersöka er dotter samt höra af hvad orsak sjukdomen uppstått, hur den utvecklats sig etc., för att kunna bedöma, om det står i hans makt att hjälpa. Helt säkert åtager han sig ej andra fall än där bot kan finnas, öfverlupen som han är af patienter. — Hvad resan angår, så är det ju svårt att angifva ungefärliga beloppet, då jag ej vet, hvar ni är bosatt, men en resa 3 kl. till Berlin blir ej så dyrbar, isynnerhet om den företages från södra Sverige. Förutsatt att ni vill begagna den billigare kliniken, där läkarebehandling, sjukvård, mat och allt är lika bra som uti den dyrare, som mera är afsedd för rika patienter, vanda vid öfverföring och lyx, så är priset för lifve 7 mark per dag, för läkarebehandling och sjukvård 5 m. eller i rundtäl 13 m., ty tvätt och en del små-

utgifter beräknas extra. Operation, om sådan behöves, samt bandager beräknas förstas extra. Däst är, att ni på tyska eller engelska tillskrifver kliniken under följande adress, då ni erhåller nödiga upplysningar. An die Direktion der Hoffa'sche Heilanstalt, Achenbachstrasse 16, Berlin W. 50. Reser ni till Berlin för att rådfråga professor H., så vill jag äfven gifva er anvisning på ett utmärkt och jämförelsevis billigt hotell nära Anhalter Bahnhof, näml. »Hotel Hollsteins». Königgrätzerstrasse 37. Strax utanför hotellet kan ni med er sjuka dotter, under antagande att hon något kan förflytta sig, stiga in i en af de elektriska spårvagnarna och åka nästan direkt till Cirkus 9, där professorn har sin mottagning. Ni stiger ur vid Karlsstrasse och har sedan ej mer än en minut att gå till den angifna adressen. Är ni i tillfälle att för er dotter offra de nödiga pänningarne för en sådan resa, så tillråder jag ifrigt att ej uppskjuta den, ty med hjälp i en så svår sjukdom finnes, så är säkert professor Hoffa den bäste ni kan vända er till. Till slut vill jag nämna något, som kanske skall intressera både er och andra föräldrar med lytta barn, att en svensk läkare, som studerat hos H. både i Würzburg och Berlin och som äfven besökt andra berömdheter i denne genre i Paris, London och Wien, i höst ämnar inrätta en kirurg-orthopedisk anstalt i Stockholm, efter utländskt mönster. Skulle ni möjligen önska ytterligare upplysningar, så

torde ni vända er till Iduns redaktion, där min adress erhålles.

Essy.

N:r 255. Skrif till Aida 100, Norrköping, poste restante.

N:r 256. »Moder Svea» finnes ju så ofta framställd å tidskrifter och kalendrar. För några år sedan utgafs en månadskrift »Svea» af C. A. Ring. På titelbladet fanns en karaktäristisk och för tablå ypperligt dekorativ bild af Svea. Tablåer: Rida ranka, Kung Erik och liten Karin, Snöhvitt hos dvärgarna, Prinsessan Törnrosa, Herkules vid skiljevägen, Stenbocks kurir, Svea, Nora och Dana, Frithiof och Ingeborg m. fl.

K—a R—e.

N:r 257. Ja, mogenhetsexamen är erforderlig.

Welleda.

N:r 258. C. G. Morén. Ordbok med uttalsbeteckning till »Engelska mästare» skapssystemet. Erik Lindgren, Engelsk-svensk ordbok (skolupplaga).

Welleda.

N:r 261. Ni kan vända er till utgifvaren af »Damernas musikblad», fru Ellen Sandels (adress: Göteborg).

Welleda.

N:r 264. I Iduns hjälpreda för 1899 finnes ett recept på att reparera galoscher. Se efter där!

K—a R—e.

N:r 266. Man drager handskarna på händerna och tvättar dem med hvit tvål i mjukt; ljumt vatten, därefter sköljas de väl, inpackas i en handduk, uttänjas och uthängas till torkning; innan handskarna blifva fullt torra, pådrager man eller uttänjer dem åter, till förhindrandet af krympning.

Welleda.

— I Iduns hjälpreda 1900 kan ni få upplysning om hur tvättskinshandskar tvättas.

K—a R—e.

N:r 267. En beskrifning på mandelformar återfinnes i Iduns hjälpreda för år 1901, sid. 188.

Welleda.

— Till mandelformar bör man ej taga något ägg, utan röra smöret, så att det blir hvitt och pösigt och sedan blanda däri rifven mandel, socker och hvetemjöl, så att det blir en stadig deg, som dock bör stå i kallt rum att stelna, innan den tryckes i formarna.

No. 4711

Eau de Cologne
(blå och gul etikett).

Den är den äkta, starkaste, varaktigaste, mest uppriskande och stärkande.

Försäljes af alla välsorterade parfymhandlare.

Till 1 halft kg. smör tager man 430 gr. söt och 70 gr. bitter mandel, så att alltsammans blir ett kg. samt knappt 1 halft kg. socker. Mandeln, som ej får skalas, rifves fin och lägges i smöret och därefter sockret, men det är bäst att ej lägga i alltsammans, utan sedan man tillsatt mjöl, prova en bakelse och, om så behöves, lägga mera socker och mjöl. — Gräddas i rask ugnsvärme. Formarna vändas hastigt och slås med litet kraft mot bordet på ett utbredt papper, helst läskpapper, så att bakelsen lossnar därur.

K—a R—e.

N:r 270. Under den nya nagelns tillväxt bör man skydda densamma med ett lager af vax eller ympvax och en fingertuta, för att om möjligt förhindra uppkomsten af s. k. kartnagel. Där en sådan redan börjat bilda sig, kan man stundom få den att antaga naturlig form genom att skrapa den mycket tunn samt därefter läcka den med vax som bör sitta på en längre tid.

K—a R—e.

DÅ SOLEN GÅR UPP.

FORTS. FRÅN FÖREG. N:r.

Vid måltiderna och de gemensamma promenaderna, hvilka voro barnets käraste stunder, fick hon prata så mycket hon kunde och hade då tusen saker att berätta.

Halvor, som att börja med afgjordt

Köp svart Siden!

Begär mönster af vårt garanterade solida siden från 90 öre till 15 kronor pr meter.

Specialitet: Nyaste sidentyger för brud-, sällskaps- och promenadtoiletter, äfven kulörta och hvita.

Vi sälja i Sverige direkt till privata och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz)

— Siden-Export. —

Tandläkare
John V. Lindh-Hygrell,
17 Karlavägen 17.
Praktiserar under sommarmånaderna vid Furusund. Allm. Tel.

Tandläkare Sjöquist
6 Sturegatan 6. Riks 4591. Allm. 5463.
Rådfrågning 2—3.

Tandläk. Elias Widfond
25 Regeringsgatan 25.

Träffas kl. 10—2 och 1/2 5—1/2 6 e. m.
Plomb. och insättning af artificiella tänder.
Min nästa (ett-åriga)
kurs för damer i massage och sjukgymnastik
börjar 1 okt. (N:r 29 Regeringsgatan). Närmare genom prospekt.
Adress från 1 sept. till 30 april: Stockholm, Saltsjöbaden. Från 1 maj till 31 augusti: Carlsbad, Böhmen.
D:r Emil Kleen.

Damhårarbeten.
Peruker, Benor, Flätor, Länkar m. m. i tusental. Insänd hårprof så erhållas flera arbeten att välja på. Obs. Vi frigera ej postpaket med »Hår». Herr och Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgat. 58.

Allm. Telefon 12 75. Rikstelefon 4 06.

Kallskålsvin,
utmärkt godt, å 60 öre pr butelj hos
L. Gummesson & Komp.
16 Stora Nygatan 16,
Stockholm.

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymnastik.

medför enligt kongl. maj:ts medgifvande samma kompetens och rättigheter, som en kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran genom D:r J. Arvedson, adr. Strömsborg, Stockholm.

Hufvudvärk.

Vid många fall af nervös hufvudvärk medför fuktandet af hufvudet med fl. d:r P. Håkansson's Salubrin och inandning af Salubrin lindring.

Ötta uppträder hufvudvärk såsom en följd af att vara kall om fötterna eller samtidigt därmed. På grund af Salubrins gymnastiska inverkan på hudsystemet pågår fötternas fuktande med Salubrin kvällar och morgnar göra god verkan. Då hufvudvärk uppträder i förening med trög afföring, har i en del fall åstadkommit förbättring medelst lavemang med starkt utspädd Salubrin (1 tesked Salubrin blandadt med ett halft eller helt dricksglas vatten).

Tydliga bör man icke uraktlåta att anlita läkares råd, allra helst som hufvudvärk kan härleda sig från många olika anledningar.
Salubrin tillhandahålles i parfym-, speci- och färgaffärer. I parti hos Geijer & Co, Stockholm.

Handarbeten
emottagas till försäljning på förmånliga villkor. Hemarbete erhålles. Svar till »Nytt företag», p. r. Linnégatan, Stockholm.

Tennis-Kostym
— 10 kr. —

rock, byxor och väst af hvit bomullsflanell med blå ränder.
Vid beställning torde bröstvidd, magvidd och grenlängd uppgifvas.

Begär priskurant.

Nordiska Kompaniet
STOCKHOLM.

Prenumerera på

Iduns Modetidning

GOSS-KOSTYMER
bäst och billigast från
AXEL JOHANSSON,
Regeringsgat. 65 Stockholm.
Begär illustr. priskurant.

Läs och märk!
Af alla ekmöbler fås de bästa från
Ekmöbelfabriken i Nyköping.
Begär priskurant.

Stockholms Dagblad
Morgon- och Aftontidning.
Observera Stockholms Dagblads rikhaltiga, lättlästa, illustrerade
Söndagsnummer.

Till ärade allmänheten!

Härmed få meddela att vi i slutet af juli och början af augusti till våra rese- och platsagenter utsända vår nya välsorterade höst- och vinterkollektion, som innehåller kläden, manufakturerna, tricotvaror m. m., allt endast nyheter för säsongen, hvar för sig bejda ärade allmänheten först genom vårt storarlade prorsortiment och de billiga priserna innan några uppköp göres.

OBS! Ett mindre antal driftiga agenter antagas.

Högaktningfullt
H. ASCH & Co.
Engrosaffär, Stockholm.

Kina-Järnbitter.

Af läkare rekommenderadt, hygieniskt järnvin.

Angenämt och kraftigt rekreativmedel; gifver öfverraskande resultat vid blodfattigdom, Chlorose, svaghetstillstånd, neurastheni och aptitlöshet.

12 Guldmedaljer; 4 Grand Prix.

I originalflaskor till kr. 4 och 2,50.

Profver gratis och franko. Direkt tillsändning (vid minst 2 stora flaskor, emballage och portofritt) genom

E. MECHLING, Fabr. pharm. Präp., MÜLHAUSEN, Tyskland, i E.

Örebro

Ett-öres Pepparkaka

Synnerligen god!

6

undvikit Liss, kom nu ganska ofta och slöt sig till henne och modern, när de sutto ute i bakså, ej så mycket för att höra på läsningen som för att se på Liss. Ibland tog han sitt arbete med sig, några enkla undersökningar kunde han ju obehindrat företa härute. Men ganska snart lät han loupén sjunka, glömde hvad han nyligen iakttagit och försjön i betraktande af sin unga kusin.

Under det hon läste, skiftade hon ständigt färg. Utan all tänkbar anledning kunde en hög, klar rodnad plötsligt färga hennes kinder röda för att därpå åter snabbt vika undan och lämna dem nästan hvita. Ibland fick hon ögonen fulla af stora tårar, och kort därefter glimmade de fram som två solstrålar under de täta ögonhårn.

Med ångslan såg fru Sten de ungas intresse för hvarandra, och en afton då hon följt Halvor in i hans rum, sade hon till honom:

»Du fäster dig väl inte för mycket vid Liss? Glöm inte, att hon är ett barn och dessutom en slända, trolsk och flyktig!»

»Inte en slända, mor, utan en sol-

stråle, som lyser, värmer — och flyr bort. En solstråle kan man inte binda, inte harnas på för att den svinner, endast längta, att den skall återvända,» skref Halvor med stor, kraftig stil samt räckte modern boken att läsa.

»Käre son, jag blir så orolig för dig, jag vill så ogärna se dig sviken. Jag håller själf mycket af Liss, men jag kan inte lita på ett barn som hon, och du bör inte heller göra det. Hon får inte göra dig ondt. Åh, Halvor, du som är en mogen man, var förständig, inlåt dig icke på en lek så farlig som denna!» bad fru Sten.

»Unna mig solen, när den vill skina öfver mig!» skref Halvor till svar. »Jag tänker naturligtvis inte på att binda hennes ljusa lif vid mitt mörka och tunga, men jag vill hafva frihet att älska henne, njuta af hennes åsyn. Och jag behöfver detta. Det är så mycket stelt och dödt inom mig, hon kan åter-skänka mig lifvet. Du vet, mor, hur jag hatat allt det unga och ljusa i världen, det är bitter afund, som behärskat mig Unna mig solen, kanske också jag åter kan börja älska det, jag ej mera äger.»

Fru Sten läste dessa ord öfver hans axel, och hennes blick blef fuktig. Hon la handen på sonens hufvud och sade allvarligt:

»Jag känner icke igen dig, Halvor, och förstår dig inte fullt. Men jag vill inte kasta skugga öfver din väg, utan unnar dig all glädje, du kan få. Men minns, att jag varnat dig!»

Nästa dag, då fru Sten lagt sig att sova efter middagen, gick Halvor in i villans lilla salong, där Liss ensam satt och drömde. Han kom fram och lade sin anteckningsbok framför henne.

»Hvad heter du egentligen, Liss? Jag har alldeles glömt det,» stod där.

Stomatol- * * * *

* * * Tandpulver, Stomatol- Tandpasta,

äga förmåga att rena tänderna samt bevara deras blanka naturliga utseende utan att angripa emaljen.
H. M:t Konungens Hofleverantör.

Hon rodnade och såg blygt upp till honom, öfverlycklig att han ändtligen en gång värdigats vända sig till henne.

»Jag är döpt till Elizi,» svarade hon lågt, »det är ett underligt namn.»

»Hvarför går du inte numera ut med de andra unga? Du hade ju så roligt,» stod där skrifvet på hennes sida. Men när hon såg hans misstroga min.

»Jag är lyckligare nu,» svarade hon. Men tillade förklarande:

»Det var nog roligt, så länge det varade, men inte efteråt. Det kändes så tomt och fattigt, jag hade aldrig något att minnas. Och när jag tänkte på, hur hejdlöst jag skrottade, men aldrig kunde minnas, hvad det var åt, tyckte jag, att det var riktigt hemskt. — Detta är mycket bättre.»

»Och hvad har du nu att tänka på?» skref Halvor.

Liss svarade ej, men den blyga och strålade blick, hon gaf honom, sade tydligare än ord, hvem som var föremålet för hennes tankar.

Halvor stod en stund och såg på henne med en talande blick. Det kom ett uttryck af svikenhet och smärta i hans ansikte. Han tog sin bok och skref:

»Kan du aldrig läsa mina tankar,

måste jag ständigt skriva så här? Det är så tungt.»

Hon skakade sorgset på hufvudet, utan att svara.

Då gick Halvor efter sin violin, ställde sig midt framför henne och började spela vackra, sorgliga melodier, som ibland svällde ut i vildt trots och skärande bitthet.

Men Liss grät, ty hon förstod ändå ej, hvad han ville säga henne, vågade ej söka förstå honom.

Sedan den dagen voro de mycket tillsammans. Liss måste följa Halvor på hans segelturer till Klippholmen, där han gjorde sina undersökningar, och ofta voro de ute flere timmar. Hemkomna sökte de genast upp fru Sten, och Liss skildrade samvetsgrant deras färd. Fru Sten fick veta allt, hvad hon önskade, ty Liss var mycket sanningskär.

En dag, då de båda unga åter sutto samman i salongen, sade Liss helt omtiveradt:

»Halvor är det vackraste namn i världen, det är alldeles för vackert att använda i hvardagslag. Man skall säga det långsamt och uttrycksfullt, aldrig slarvigt.»

»Gif mig då ett nytt att använda i hvardagslag!» bad han leende.

»Ja, jag har redan ett åt dig,» sade hon frimodigt. »Jag vill kalla dig Hal, det är också vackert, men säger inte så mycket som Halvor.»

»Låt ingen veta detta, Liss! Säg det aldrig, så att någon hör det. Du ensam skall använda det,» skref Halvor.

Liss nickade eftertänksamt. Hon hade fått en hemlighet tillsammans med Halvor och kände sig helt högtidlig därvid. Men minuten därpå kom hon att tänka på Halvors mor och meddelade honom nu sina tvifvel om huruvida

Glas- och Porslinsserveriser samt Husgerädsartiklar

i största urval.

Billiga bestämda priser.

Aktiebolaget

Brising & Fagerström,

24 Regeringsgatan 24

STOCKHOLM.

det vore riktigt att dölja detta för henne.

»Lilla mamman får inte veta vår hemlighet,» skref Halvor med fyra tjocka streck under ordet »intet».

Liss visste intet mera att säga. Med händerna sammanknäppa satt hon helt försagd i den stora stolen, där hon nästan försvann. Halvor hade ej varit sig lik de sista dagarna, hade undvikit henne nästan som i början, och såg han någon gång på henne, var det med en mörk, oförklarlig blick. Nu för en stund hade skuggan vikit undan, men sedan tycktes han ångra sig och vandrade med dystert rynkade ögonbryn rastlöst fram och åter öfver golvet.

En gång stannade han midt framför Liss och såg på henne med en blick, den hon ej kunde tolka. Otälig fortsatte han därför sin vandring en stund. Så grep han sin bok, raspade med några ord och lät henne läsa. (Forts.)

TIDSFÖRDRIF

LOGOGRYF.

Hufvudordet.

Som högt värderad läckerhet
Jag högt o'k står i pris;

Sundsvalls Enskilda Bank

2 A Kungsträdgårdsgatan 2 A.
Sparkasseränta 4 proc.
Slöjd- och Hushållsskolan
2dra Långgatan 24, Göteborg.
Läroämnen: huslig ekonomi, konstvärdnad, konst- och linnesöm, knyppling, träsnideri, glödrättning, monter, glas- och porslinsmålning samt svenska o. engelska språken.
Hösterterminen börjar den 15 Sept. 1902, så vida beräknadt antal elever anmält sig före 1 Sept. Prospekt på begäran.
Elisabet Bjursten.

Praktisk hushållskurs vid Barkarby gård pr Drottningholm för bildade flickor från 16 års ålder. Kursen räknas från den 1 september till den 15 december. Allmänna telefon Drottningholm 17.
Högskolefullt Malkina Godén.

ELEGANTA VISITKORT

IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI
12 Stora Vattugatan 12
STOCKHOLM.

LEDIGA PLATSER.

Många goda lärarinneplatser finnas att nu söka genom Stockholms Nya Förmedlingsbyrå, Kammarkaregatan 48.
Allvarlig och undervisningsvan lärarinna, skicklig i språk, musik och handarbeten önskas för tvänne flickor om 15 och 8 år. Svar till »Lärarinneplats», Sandkief p. r.
Engelska.
För utrikes resa önskar äldre man lära Engelska, den som praktiskt kan undervisa erhåller genast plats. Svar till »Engelska» Iduns exp. Stockholm, f. v. b.

Lärarinna!

En enkel, anspråkslös lärarinna med godt, allvarligt sätt, och vana att undervisa i vanliga småskole- och folkskoleämnen, handarbeten och musik, erhåller god plats den 1ste nästkommande september. Svar med betyg från föregående platser, insändas till »L.», Iduns exp.
Förstklassig damkonfektionsaffär, som i en af landets större landsortsläder, öppnas den 1ste instundande oktober, önskar dels förstklassig föreståndarinna för syateljern och dels förstklassig expeditris för expeditiönsafdelningen.
Platserna torde ej sökas af någon, som ej kan förete betyg eller andra bevis om olivfärdighet och själfständigt kompetens.
Ansökningar, åtföljda af referenser, den sökandes fotografi, åldersuppgift och löneanspråk torde adresseras till »Damkonfektion», till Nya Annonsbyrå, Stockholm.

Hushållerska.

Å en mindre landegendom i norra Bohuslän finnes från nästkommande 24 oktober plats för en snäll och villig hushållerska, kompetent att förestå ett mindre hushåll. Svar jämte fotografi och afskrift af betyg torde insändas under adress »Hushållerska», till exp. af Strömstads Tidning, Strömstad.

Ung, bättre flicka, barnkär och ordentlig, får plats hos familj i mindre stad att hjälpa till med förekommande göromål samt sköta en i år gammal flicka. Svar med lönepretentioner jämte fotografi insändas till »Prenumerant», p. r. Wimmerby.

För en kokerska och barnjunga finnas platser den 24 oktober å landet vid bruk. Kokerskan bör vara fullt hemma i synare och enklare matlagning, bakning och syltning samt bör vara ordentlig, renlig och ärlig. Barnjungen skall hafva tillsyn öfver 3 barn mellan 3 och 6 år samt vara hemma i klädsömnad. Åldern å båda bör icke vara under 25 år. Svar med löneanspråk sändas under adress Gumellii Annonsbyrå, Stockholm, med märke »A. H.».

Husföreståndarinna
För ett mindre och enkelt landhushåll sökes. Fotografi samt referenser om duglighet och intresse för sådan befattning torde företes. Den som är ekonomiskt oberoende samt innehar musikalisk bildning lämnas gärna företräde. Vid. medd. om bref märkt »S. S.» insändas under adress S. Gumellii Annonsbyrå, Stockholm.

För enkel, bildad flicka, som vill vara hushållerska behjälplig vid alla i ett hem förefallande göromål, finnes plats ledig genast i mindre prästfamilj. Svar med uppgift om lönepretentioner torde sändas till fru Martina Wirén, Slottet, Malmö.

I residentsstad i mellersta Sverige finnes plats ledig 1 sept. för en skicklig kapp- och dräkttillskärerska, hälsat förenad, med skicklighet äfven i klädningsömnad. Alder, löneanspråk, betyg och fotografi torde insändas märkt med »D. M. Skicklig» under adr. S. Gumellii Annonsbyrå, Stockholm.

Bildad ung flicka, villig sköta 3 barn samt deltaga i sömnad och lättare husliga sysslor sökes. Svar med fotografi, referenser och löneanspråk till »Hem», Rännum.
En lärarinna, ej öfver 25 år gammal, med god hälsa och godt lynne, som med goda betyg genomgått fullständigt läroverk och under minst 1 år vistats utomlands, erhåller anställning den 1 september 1902 för undervisning af en flicka om 11 år och en gosse om 8 år. Sökanden bör kunna undervisa i grammatik och musik. Svar med betyg jämte fotografi samt uppgift å löneanspråk sändas till lärarskrifvaren A. Rooth i Ljungby.

För lärarinnor, som önska platser, finnas goda sådana anmällda, äfven för hushållskunn. flickor å Nya Inackorderingsbyrå, Brunkebergsg. 3 B. Sthlm. Etabl. 1887.

För två flickor om 8 och 10 år önskas lärarinna. Vidare genom Norra Inackorderingsbyrå, Mästernsallégat. 62. Sthlm.
Att på eget ansvar förestå ett mindre hushåll å landet i Skåne, sökes till 24de nästa oktober, en i denna egenskap kunnig, medelålders, bildad dam, med godt, fogligt lynne, ordningsfull, hushållsaktig och sällskaplig. Reflekterande torde insända sitt fotografi, betygsskrifter samt uppgift på lönevillkor till »G. M.», p. r. Lund.

Värdinneplats

i tjänstemanshem på landet i mellersta Sverige, blir ledig att tillträda 1:a oktober för kompetent, bildad och huslig flicka eller änka i ålder 26-34 år med godt utseende, angenämt sätt samt af god och aktad familj. Svar senast inom en vecka med uppgift å pretentioner, åtföljda af fotografi och rekommendationer till »Tjänstemanshem på landet», exp. af Idun, Stockholm, f. v. b.

Lärarinna,

fullt kompetent att undervisa i alla svenska ämnen enligt elementarläroverkets 8:e klass, erhåller plats till hösten å större landegendom. Sökande bör kunna tala åtminstone ett utländskt språk fullkomligt väl samt vara skicklig i musikundervisning. Löneanspråk, betyg, åldersuppgift samt fotografi sändas till »B.», p. r. Hjo.
Att förestå skolkol (3 elever) i Örebro, sökes till inst. hösttermin. medelålders fruntimmer. Sökanden skall själf ombesörja alla förf., göromål, förutom skurning och tvätt, hafva tillsyn öfver barnen samt deras läxläs. Lön 150 kr. Svar med referenser och fotografi till »Skolkol», Odenbacken.

Guvernant,

skicklig att undervisa i svenska ämnen, språk och musik, får till hösten plats för att läsa med tvänne flickor, af 13 och 10 års ålder, den äldsta har genomgått 3 klasser i elementarskola. Sökande bör vara enkel, gladlynt samt hafva godt sätt med barn. Svar med uppgift å lönepretentioner, åtföljda af fotografi mottas af »Stationsinspektör», Wattijon.

Hushållerska, medelålders, fullt duglig i hvad till landhushåll hör såsom bakning, slag, syltning samt i finare matlagning, erhåller god plats på större egendom i mellersta Sverige. Svar »Hushållerska», Iduns exp.

God plats för en skicklig och ordentlig hushållerska, finnes till hösten å herrgård i Södermanland. Svar jämte betyg torde sändas till Fru I. Lundh, Magda, Ås.

I landbrukarfamilj i Södermanland, önskas till den 1sta september undervisningsvan lärarinna för tvänne flickor 8-9 år, att undervisa i vanliga skolläroämnen, språk och musik. Svar med uppgift på ålder och löneanspråk samt betyg och fotografi sändas till »S. G.», Dunker.

En flicka, stark, hurtig, arbetsam, med lust att sköta hemmet åt tre kvinnliga trädgårdsmästare, erh. genast plats. Svar till »Framtidsplats», Göteborg 6.

HUSMODER.

Ett bildadt fruntimmer, med ordningssinne och verksamhetslust samt vana vid handhavande af hushållsangelägenheter, kommer att anställas såsom husmoder i Aldersdomshemmet i Göteborg. Platsen tillsättes från början på förordnande, men en ömsesidig uppsägningstid af tre månader kan sedermera bestämmas. Lönen är 600 kronor konstant, fritt vivre enligt för hemmet gällande matordning samt bostad af tvänne rum. Närmare upplysningar meddelas och skriftliga ansökningar mottagas till den 20 augusti d. å. af styrelsens ordförande, herr A. E. Seaton, Göteborg.

SLÖJDLÄRARINNEPLATSER

är ledig att tillträdas vid undervisningsanstalten för sinnesslöa barn å Stretedens 1:a september. Ansökning ställd till styrelsen och åtföljd af prästbetyg och öfriga intyg, hvarmed den sökande vill styrka sin kompetens, insändas till föreståndaren under adress Mölndal före 1 aug. Löneförmaner: 350 kr. pr år jämte bostad, med eldrand, kost, tvätt och lyse.
Göteborg 2 juli 1902
Styrelsen.
Pålitlig barnsköterska erhåller god plats. Svar till
Fru Kruse, Göholm Listerby.
Skicklig landhushållerska och van barnjunge önskas till hösten. Stensnäs, Storsjö. Grefvinnan Stackelberg.

Lärarinna, hälsat seminarist, önskas att undervisa tvänne flickor om 11 och 12 år samt en nybegynnare uti svenska ämnen, franska och tyska samt pianospelning. Adr. »A. F.», Täby Söderköping.

Hushållerskeplatsen

vid Bodens Folkhögskola finnes ledig att tillträda, hälsat 1 inst. okt. Sökande bör äga en allvarlig, fullt stadgad karaktär, hafva förmåga att med sparsamhet samt duglighet förestå en enklare matlagning och bör själf med nödig hjälp handlägga arbetena, förstående att med vänlighet och förstånd leda tjänarnes sysslor. Endast väl rekommenderad och pålitlig person bör söka. Hushållets storlek 70 å 100 personer. Ansökningar med löneanspråk insändas under adress: direktör Yngve Melander, Boden.

Se hit! Se hit!

Bildade flickor med goda kunskaper och god karaktär samt lust och fallenhet för lärarinnekapet erhålla plats som lärarinnor vid flyttande mindre folkskolor i Elfsby förs. Norrbottens län, vid instundande hösttermins början. Lön för läsår: 300 kronor samt fri bostad och vedbrand. För examinerad lärarinna är lönen något större. Naturskön trakt vid järnväg. Ansökningar insändas före 15 inst. aug. till undertecknad, adress Elfsby kyrkobö. Elfsby förs. d. 7 juli 1902.
JOH. NYGREN,
skolr. ordförande.

Bättre flicka

erhåller genast god plats i fam. Svar med fotografi till »Hjälpråda», Magnusko.

Barnsköterska.

Barnkär, ej alltför ung flicka, frisk, med verklig häg och vana att sköta barn, erhåller plats 24 nästkom. oktober, att med husmoderns hjälp vårda 3 småtingar. God lön och vänligt bemötande. Svar åtföljda af fotografi och med uppgift om rekommendationer, ålder och löneanspråk till Fru Jenny Husberg, Arboga.

LÄRARINNA

som genomgått högre seminarium, äger undervisningsvana samt kan förete verkligt goda referenser, önskas till hösten för att läsa med en flicka om 12 och två gossar om resp. 10 och 6 år. Förmåga att undervisa i pianospelning önskvärd. Svar till Augusta Tamm, Malstans pr Vadsbro.

Pellerin's Margarin
är bäst!

Moderna Sommar-Sidentyger

direkt från fabriken franko och tullfritt till hemmet.

från 70 öre pr meter, äfvenså sidentyger af alla slag till brud-, sällskaps- & promenadtoiletter i största urval försända

E. Spinner & C:ie, Zürich

(f. d. J. Zürcher's sidentfabriker, grundl. 1825).

SPARA ÖGONEN!

Barnängens Skrif- & Copiebläck

med dess milda, behagliga och för ögonen alldeles oskadliga färg!
OBS.: Juryns 1:sta Guldmedalj i Lübeck 1895.
Guldmedalj i Bruxelles 1897.
Det enda bläck, som erhöill Guldmedalj i Stockholm 1897.
Guldmedalj på Världsutställningen i Paris 1900.
OBS.: Det enda icke franska bläck, som erhöill så högt pris.

Sparkasseräkning

4 proc. ränta.

Nordiska Kreditbanken

1 Drottninggatan 1

Mynttorget 4 Drottninggatan 102
Hornsgatan 52.

Banyuls Trilles.

Ett aptitgivande, magstärkande vin, afsett för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare.
Pris pr butelj kr. 3.50 hos
HÖGSTEDT & C:o,
Stockholm, 32 Regeringsgatan.

Tryckeri å blott 3 kr.

i skrin å 120 gummityper med tillbehör. Namn, meningar, nummer tryckas, märkas lätt. A. Fryksenius, Magnesfog.

KNEIPP BADEN
Vattenbad m. m.
Elek. ljusb. Hetluftsb. (fr. 100°C.). Sandbad.

Försumma icke

att taga med till sommarnöjet på landet några burkar af **Lagermans Bakpulver Tomten**, ty med tillhjälp häraf kan i en vanlig järnspis bakas färskt kaffebrod (och annat brod) dagligen med ringa besvär och på kort tid. Det behöves nämligen ingen jäsningsföre gräddningen i ugnen, utan det går lika fort att baka brod med detta bakpulver som att grädda en vanlig ugnspannkaka. Enligt intyg från Kemiska stationen i Jönköping tillföres brodet för hjärnverksamhet och benbyggnaden värderika näralt. En liten smula af detta bakpulver i plättar, pannkakor, köttbullar etc. göra dessa lätta och porösa, och man kan i stället spara på ägg. Säljes hos alla välförsedda specerister i riket. Fabriken "Tomten", Göteborg.

Capsuloids
Capsuloids
Capsuloids

den angenäma form af hastigt blodbildande jätteammon (omsorgsfullt preparerade af friskt oxblod) och i förhållande till resultatet också den allra billigaste formen. Till **Capsuloid Company**. Den 2 maj 1902. För omkring ett år sedan var jag mycket blek, kände mig alltid trött och led rätt mycket af hufvudvärk, då jag var stadd i hastig tillväxt. Jag tog då in 5 askar Capsuloids och är nu rödblommig och befinner mig i alla afseenden utmärkt väl.

Astrid Olsen,

41, St. Kongensgade, Köpenhamn.
Capsuloids erhållas å alla apotek å kr. 2.50 pr ask. Enda fabrik **Capsuloid Company**, 81 Snow Hill, London

Toilettapper,

af bästa kvalitet, sändes mot efterkräft i paket å 2 eller 5 kr fraktfritt pr järnväg från **Bäckhammars Nya Aktiebolag**, adr Värml Björneborg.

Prenumerera på

BARNGARDEROBEN

alla mödrars ovärderliga skatt och hjälpredda, som utkommer en gång i månaden med ett 8-sidigt nummer, innehållande bortåt ett hundra illustrationer öfver allt som hör till barnens dräkt, från de spådeste åren till vuxen ålder, och åtföljdt af en stor dubbelsidig mönsterbilaga.

Pris för halft år

kr 1.60.

En två-årig seminariekurs

för utbildande af lärarinnor för flickskolor, samskolor och familjer, kommer att instundande läsas inrättas i Hörby köping i sammanhang med därvarande samskola. Inträdesökande, som böra anmäla sig helst före den 1 inst. aug., böra ha genomgått högre flickskola eller inneha motsvarande kunskapsmått. Terminsavgifter och lefnadsomkostnader moderata. Anmälan sändes till

Rector G. A. HALLBECK, Hörby.

Begär alltid

Gräddmargarinet "ZENITH"

Guldmedalj i Gefle 1901.

Högsta utmärkelse.

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS BRAND- och DYRKFRIA FÖRVARINGSHVÄLF

(öppna alla söckendagar kl. 1/2 10-4)

innehållande oca 1,650 st. skåpfack. Årlig hyra för fack, beroende af storleken, ifrån 15 kronor. Testamenten, gåfvobref och dylika handlingar emottagas till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar.

För Husmödrar

Bäst, elegantast, modernast

är

Iduns Modetidning.

Prenumerera genast

i närmaste postkontor eller bokhandel för 2:dra kvartalet om Ni vill erhålla vårt lands innehållsrikaste modetidning.

Prenumerationspriset är för kvartal å planschupplagan endast kr. 1.50, å den andra upplagan endast 1 krona.

För Husmödrar

Allm. telefon:
8 68, 47 35,
47 36.

Olaus Olssons Kolimport-Aktiebolag

etableradt i Stockholm 1880.

1:a Anthracit.

Hushållskol.

Cokes.

Briketter.

Rikstelefon:
1 79,
66 10.

Bästa Syltsocker.

Tanto Bitkross

(Hushålls-Socker)

finnes till salu hos de flesta Herrar Specerihandlande i Stockholm och Landsorten.

Fackskolan för huslig ekonomi i Upsala.

Husmoderskurs (2 term.) i matlagning, sömnad, hälso- och sjukvård; börjar 1 sept., anmälan före 1 aug.
Specialkurser (1 term.) i finare matlagning, klädsömnad och barnavård; börjar 1 sept., anmälan före 1 aug.
Nya lävarinnor börja i jan. 1903; ansökan före 1 nov.
Inspektor: Professorn m. m. **O. Hammarsten.**
Föreläsningar: **Ida Norrby.**
Program och redogörelse på begäran gratis och franko.

Många tårar fallas af husmödrarna, när de i saknad af kvittenser ej kunna få hushållsboken att stämma med kassabehållningen, och ofta uppstå tvistigheter och tråkigheter, då tjänaren skall redovisa för uppköpen och för kassan. Glömda småutgifter vålla äfven den ordentligaste hufvudbr. — Och huru ofta störes ej hemmets ro af den enes eller andres klagan: Hvert taga pengarne vägen? Sådana förtretligheter har man i praktiska länder som Amerika och England för länge sedan kommit ifrån — och äfven den svenska allmänheten kan numera lätt undvika dem, då allt flere affärer i hufvudstaden och i landsorten börja använda **PARAGON-KASSA-KVITTON**. Paragon-kvittot är en fullständig räkning öfver hvarje, äfven det minsta inköp. På samma gång som det för säljaren möjliggör effektiv affärskontroll, bereder det köparen följande afsevärda fördelar: Paragon-kvittot lemnar tillfylligstgörande upplysning om, hvart pengarne tagit vägen! Paragon-kvittot är ett eventuellt behöfligt bevis på att den köpta varan betalats! Paragon-kvittot hjälper köparen att ihågkomma sina inköp och sina utgifter. Paragon-kvittot bereder köparen möjlighet att, äfven efter sedan butiken lemnats, kontrollera räkningen; Paragon-kvittot möjliggör kontrollering af de inköp som verkställts genom annan person! Till följd af dessa för köparen afsevärda fördelar tillrådes allmänheten att vid sina inköp begära Paragon-kvittot. Förekomsten af Paragon-kassakontrollsystemet i en affär är dessutom ett godt intyg om, att inom densamma herska ordning, reda och system!

Prenumerera på KAMRATEN!

HUSMODERSSKOLAN

börjar den 15 sept. sin 9:de termin. Skolans uppgift är att å unga kvinnor ur den bildade klassen lämna teoretisk och praktisk undervisning i matlagning och öfriga detaljer vid hemmets skötsel.

Läroämnen: Hälsolära, födoämneslära, praktisk matlagningskurs, hushålls-ekonomi. Lokal: **Drottninggatan 67, 1 tr.**

Fru CARLINA LILLJEKVIST, Föreläsningar.

Prospekt tillhandahållas äfven genom Fredrika-Bremer-förbundet, Stockholm.

Polytekniskt Institut *
i **Hessen**
Friedberg vid Frankfurt a. M.

Program kostnadsfritt. Pröfnings-kommissar.

I. **Industri-Akademi** för maskin-
elektro-byggnads-ingenjörer och
byggmästare. 6 akademiska kurser.

II. **Teknikum** (mellan-fack-
skola) för maskin och elektrotek-
niker. 4 kurser.

Centraltryckeriets Kautschukstämplar
HÅLLBARAST! • BÄST! • BILLIGAST!